

MESTARI ECKHART

KUUSIKYMMENTÄ

SARNAA

Mestari Eckhart

**KUUSIKYMMENTÄ
SAARNAA**

2022

e-kirjat
www.teosofia.net

Suomennos: Kalervo Mielty

Kansi: Kalervo Mielty

Kansikuvassa yksityiskohta Eckhartin kunniaksi tehdystä
Erfurtin saarnakirkon ovesta.

Taitto: Jukka I. Lindfors

Johdanto

Kuka oli Mestari tai maisteri Eckhart? Otavan *Encyklopedian* mukaan hän oli keskiajan tärkein kristillinen mystikko, joka yhdisti tomismin ja uusplatonilaisen mystiikan. Tätä enempiä ei suomalainen tietoteos ”tärkeimmästä” mystikosta vaivaudu kertomaan!

Grimbergin *Kansojen Historian* myöhäiskeskiajan tapahtumia ja aatteita koskevassa osassa löytyy Eckhartista jo muutama sivu asiaa. Grimberg osuu oikeaan poimiessaan Eckhartin melko runsaasta kirjallisesta perinteestä erään kohdan saarnasta, jossa Mestari sivuaa Anselmin tunnetuinta kirjaa *Miksi Jumala tuli ihmiseksi?*

Kirjassa Anselm lausuu: ”Sen johdosta, että Jumalasta on tullut ihminen, on koko ihmiskunta korotettu ja aateloitu. Siitä syystä iloitkaamme, että Kristus, meidän veljemme, on omin voimin kohonnut kaikkien enkelten yläpuolelle ja istuu Isän oikealla puolella.”

Tähän Eckhart liittää – ilmeisesti itse Augustinusta siteeraten – kuitenkin seuraavan mietelmän: ”Tämä on kyllä kauniisti sanottu, mutta minä en sittenkään pane sille kovin suurta arvoa. Sillä mitä minua auttaisi, vaikka minulla olisi rikas veli, jos itse olisin köyhä? Mitä minua auttaisi, vaikka minulla olisi viisas veli, jos itse olisin mielipuoli?”

Grimbergin mukaan Eckhart kehittää käsitystä, ettei Raamatussa varsinaisesti puhutakaan Kristuksen ruumiillisesta syntymästä Juudeassa, vaan pikemminkin siitä, kuinka Jumala voisi syntyä juuri minussa. Tämä on Eckhartin keskeisin ajatus, johon hän palaa yhä uudestaan.

Sellainen ihminen, joka on elänyt tämän suuren ihmeen, tekee Jumalan tahdon tarvitsematta ponnistella, jopa täysin huomaamattaan. Hän tekee sen luonnon pakosta, kuten aurinko paistaa tai ruusupensas kukkii. Hän ei voi muuta, sillä hänellä on Jumala omassa povessaan.

Tällaisen ihmisen rukouksesta Eckhart lausuu: ”Joka todella on yhtynyt Jumalaan, hän ei toivo mitään eikä pyri vapautumaan mistään. Hän ei ylipäänsä voi rukoilla, koska hänen rukouksensa on yhtä olemista Jumalan kanssa.”

Eckhartilta on (vihdoinkin) julkaistu yksi kirja suomeksi, Basam Booksin kustantama *Sielun Syvyys*, joka sisältää hänen kirjoituksensa ja vajaan kolmasosan (30 kpl) hänen saarnoistaan (tosin ilman ainoatakaan viitettä).

Jo paljon ennen kyseisen kirjan ilmestymistä ja hankkeesta tietämättömänä olen kääntänyt kuusikymmentä saarnaa suomeksi tarkoituksena julkaista koko Eckhartia koskeva tuotanto, sata saarnaa ja muutama kirjoitus.

Kirjan ilmestyminen pani kuitenkin käännöstyöni jäihin, koska Suomen markkinoille lienee turha tuoda kovin montaa laitosta. Päätin kuitenkin laittaa nämä kuusikymmentä saarnaa kiinnostuneiden luettaviksi.

Eckhart syntyi v. 1260 todennäköisesti Hocheimissa, Thüringassa, luultavasti ritarisukuun. Hän liittyi v. 1275 Erfurtin dominikaaniluostariin, jossa saavutti lahjakkuutensa johdosta arvostetun aseman ja lähetettiin opiskelemaan ennen vuotta 1280 Kölniin kuuluisaan dominikaaniseen Studia Generaleen, ehkäpä kuulemaan vielä Albert Suurta – Tuomas Akvinolaisen opettajaa. Tämän jälkeen hän harjoitti todennäköisesti opetustointia ja on varmuudella löydettävissä Pariisista luennoimasta ja osallistumasta väittelyihin v. 1293. Hänen ensimmäinen saksankielinen teoksensa on ollut *Vertailua eli Opastavia Puheita*, jota on jaettu noviiseille joskus vuosien 1294 ja 1300 välisenä aikana, jolloin hän toimi Erfurtin priorina ja Thüringenin apulaispappina. Vuosisadan vaihteessa Eckhart oli Pariisissa, missä hän valmistui maisteriksi v. 1303.

Saksa oli tuolloin jaettu Alemanian ja Saksin dominikaanisiin provinseihin, joista jälkimmäinen käsitti suurimman osan Pohjois-Saksaa sekä Hollannin. Eckhart valittiin v. 1303 Saksin alueen johtajaksi, ja v. 1307 hänen tehtäviinsä liitettiin myös Böömin apulaisjohtajan vastuu. Vuonna 1310 Eckhart lähetettiin muutamaksi vuodeksi Pariisiin, Tuomas Akvinolaisen oppituolin haltijaksi puolustamaan dominikaanijärjestön etuja yhä kärjistyvissä kiistoissa fransiskaaniensa kanssa. Neljä vuotta myöhemmin hänet löydetään Strassburgista, joka tuolloin oli huomattava uskonnollisen toiminnan keskus.

Virkavelvoitteidensa hoitamiseksi hän joutui matkustelemaan varsin paljon ja laajoilla alueilla: Saksassa, Ranskassa, Sveitsissä ja muuallakin – ja tuon ajan munkithan suorittivat matkansa jalkaisin!

Eckhartin maine opettajana oli hyvin laajalle levinnyt, ja joskus ennen vuotta 1322 hänet kutsuttiin Kölnin Studia Generaleen hoitamaan sitä virkaa, jonka arvostuksen oli luonut itse Albert Suuri.

Toivon, että lukijat voivat saada näistä saarnoista syvyyttä ja virikkeitä omiin käsityksiinsä.

Kalervo Mielty
suomentaja

SAARNA 1

(Pf 1, QT 57)¹

DUM MEDIUM SILENTIUM TENERENT OMNIA
ET NOX IN SUO CURSU MEDIUM ITER HABERET, ETC.

(Viis.k. 18:14)

Me olemme nyt² juhlimassa sitä ikuista syntymää, joka Isä Jumalan toimesta alati tapahtuu ajattomuudessa, koska tuo sama syntymä on nyt tapahtunut myös ajassa, inhimillisessä luonnossa.

Pyhä Augustinus³ sanoo: ”Mitä se minua hyödyttää, että tuo syntymä tapahtuu ikuisesti, jollei se tapahdu minussa! Vasta sen tapahtuminen minussa on merkittävää.” Tulemme siksi puhumaan juuri tästä syntymästä ja siitä, kuinka se voisi tapahtua meissä sekä saavuttaa täyttymyksensä hyveellisessä sielussa aina, kun Isä Jumala lausuu ikuisen Sanansa täydellisessä sielussa. Sillä kaikki tämä sanottu koskee ymmärrettävästi jokaista hyvää ja täydellistynyttä ihmistä, joka on kulkenut ja edelleen kulkee Jumalan teitä. Se ei tietenkään koske luonnollista, kuritonta ihmistä, koska hän on vielä kaukana ja täysin tietämätön tästä syntymästä. Eräs viisas on sanonut: ”Kun kaikki asiat vaipuivat hiljaisuuteen, laskeutui minuun korkeuksista, kuninkaalliselta valtaistuimelta salainen sana.” Tämä Sana⁴ on saarnamme aiheena.

On ensiksikin huomioitava kolme seikkaa⁵. Ensimmäinen koskettaa sitä, missä sielun olemuspuolessa Isä Jumala Sanansa lausuu, eli missä tuo syntymä tapahtuu, ja mikä sielussa on tuohon tapahtumaan soveltuva. Sillä mikäli kaikkivaltias Isä Jumala olisi ylipäänsä voinut varustaa sielun jollakin vielä jalommalla, ja jos sielu olisi Häneltä sellaista voinut ottaa vastaan, olisi Isän sitten myös viivytettävä syntymää juuri tämän suuremman täydellisyyden odotuksen johdosta. Tästä syystä sellaisen sielun, jossa syntymän on määrä tapahtua, on vietettävä ylevää, ehyttä ja täysin sisäistynyttä elämää. Sen ei pidä päästää itseään viiden aistinsa vietäväksi luonnon moninaisuuden houkutuksiin vaan on koottava

kaikki sisäisyyteensä, puhtaimpaan olemukseensa – juuri siihen, joka on Hänen paikkansa, missä ei mikään vähäisempi voi saada sijaa.

Toinen saarnan osa-alue koskettaa ihmisen omaa osuutta tässä tapahtumassa, Jumalan Sanan lausumisessa sisäisyydessä, ja tässä syntymässä: olisiko ihmiselle hyödyksi itse osallistua siihen tavalla, missä tapahtuma olisi hänen oman harjoituksensa ja ansioittensa tulosta – hänen luodesaan kurinalaisesti ajatusmuotoja Jumalasta kaikkivaltiaana, ikuisena ja kaikkena muunakin kuvittelukyvyllään mahdollisena – edistäisikö tällainen Isästä syntymistä? Vai tulisiko ihmisen irrottaa itsensä kaikista ajatuksista, sanoista ja toimista sekä tajunnan luomista mielikuvista tai karttaa niitä – säilyttäen vain täysin vastaanottavaisen asennoitumisen Jumalan suuntaan, niin että ihmisen oma minuus on toimeton – antaen Jumalan työskennellä itsessään? Kumpi menetelmä sitten edistää parhaiten tätä syntymää? Kolmantena tarkastelukohteena on tästä syntymästä aiheutuva hyöty ja sen suuruus.

Ensiksikin tulee huomata, että käytän hyväksi luonnollista perustelutapaa, jotta itse voisitte oivaltaa asian merkityksen. Sillä vaikka luotankin enemmän pyhiin kirjoituksiin kuin omaan itseeni, on teidän oppimisenne kannalta kuitenkin parasta käyttää todennettavia väittämiä.

Katsokaamme aluksi sanoja: ”Hiljaisuuden keskellä lausuttiin sisäsäni salainen Sana.” – Mutta missä⁶ sitten on tuo hiljaisuus ja missä paikassa sana lausutaan? Niin kuin juuri sanoin, se on sielun puhtaimmassa mahdollisessa paikassa, sen jaloimmassa olemuksessa, perustassa⁷ – sielun ydinolemuksessa, joka muodostaa sielun salatuimman osan. Juuri siellä on tuo hiljainen keskus, sillä mikään luontokappale tai muoto ei ole koskaan siihen yltänyt. Siellä ei voi esiintyä minkäänlaisia toimintoja tai edes ymmärrystä, ja siksi ei sielu ole siinä olemuksessaan tietoinen ainoastakaan kuvasta, ei edes omasta tai toisten olentojen muodosta.

Kaikissa toiminnoissaan sielu käyttää voimiaan⁸: se käsittää ymmärryksensä voimin, se muistaa muistikyvylään; mahdollista rakkautta se harjoittaisi tahtonsa avulla. Siten se aina toimii voimiensa välityksellä, mutta ei koskaan itse ydinolemuksellaan. Jokainen ulkoinen toimi riippuu jostakin välineestä. Näkeminen tapahtuu ainoastaan silmien avulla

– muutoinhan olisi mahdotonta vastaanottaa tai välittää näkyjä. Sama pätee kaikkiin muihinkin aisteihin nähden. Jokainen sielun ulkoinen toiminto tapahtuu jonkin välittävän tekijän vaikutuksesta. Mutta sielun ydinolemuksessa ei ole minkäänlaista toimintaa, koska nuo voimat, joiden välityksellä sielu toimii, ovat lähtöisin tuosta olemuksen perustasta. Mutta tuossa perustassa kaikki välineellisyys vaikennee, siinä ei voi esiintyä muuta kuin rauha ja tuon syntymän ylistys – tapahtuman, jossa Isä Jumala lausuu Sanansa. Tämä sielun olemus on luonteeltaan vastaanotokykyinen ainoastaan jumalaiselle ydinolemukselle ilman minkäänlaisia välittäviä tekijöitä. Siinä – ja vain siinä perustassa koskettaa Jumala sielua koko jakamattomalla, osittumattomalla olemuksellaan. Mikään muu kuin Jumala ei voi koskettaa sielun todellista perustaa. Yksikään olento ei voi lähestyä tätä perustaa, vaan kaikkien on pysyttädyttävä ulkopuolella, pelkästään sielun voimien piirissä. Sisäisesti sielu havaitsee selvästi sen muodon, johon olento on vetäytynyt asumaan. Sillä aina kun sielun voimat joutuvat kosketuksiin jonkun olennon kanssa, ne aktivoituvat ja luovat olennosta hahmollisen kuvan ja tallentavat sen itseensä. Tällä tavoin sielun voimat tulevat tietoiseksi olennosta. Mikään olento ei voi tulla tätä läheisempään kosketukseen sielun kanssa, eikä sielu koskaan lähesty mitään olentoa muodostamatta siitä ensin vapaaehtoisesti kuvaa itseensä. Tällaisen on varattu vain Jumalalle omassa olemuksessaan. Tähän eivät mitkään olennot pysty. Omilla voimillaan luomansa kuvan välityksellä sielu lähestyy olentoja ja muita ulkoisia kohteita – olivat ne sitten kiviä, hevosia, ihmisiä tai mitä tahansa muita, joita se tahtoo oppia tuntemaan. Luomansa kuvan avulla sielu kykenee yhdistämään itsensä ulkoiseen kohteeseen.

Mutta ihmiselle tämänkaltainen kuvan muodostaminen edellyttää sitä, että kuva on saatavissa ulkoisesti aistien välityksellä. Tästä syystä sielulle ei luonnollisesti ole mikään niin vierasta kuin sen oma todellinen olemus. Erään opettajan mukaan sielu ei kykene luomaan tai vastaanottamaan minkäänlaista kuvaa itsestään, joten sillä ei ole mitään keinoa itsensä tuntemiseen, koska kaikki kuvat muodostuvat aistien välityksellä eivätkä aistit tavoita itse sielua. Sielu voi siten aistien avulla tuntea kaiken muun paitsi itseään.

Mutta teidän pitää myös tietää, että sielu on todellisessa sisäisyydessään vapaa ja vieras kaikkiin välittäviin tekijöihin ja muotoihin nähden, ja juuri tästä syystä Jumala voi vapaasti yhdistyä siihen ilman kuvien ja muotojen välitystä. Minkä tahansa voiman katsotaankin kuuluvan jollekin mestarille, kuuluu se aina myös rajattomaan jumaluuteen. Mitä lahjakkaampi ja voimakkaampi kukin mestari on, sitä välittömämmin tuottavat hänen toimensa tulosta ja sitä yksinkertaisemmalla hänen työskentelynsä vaikuttaa. Ihminen tarvitsee ulkoisissa toimissaan monenlaisia apuvälineitä ja hän joutuu suorittamaan paljon valmisteluita voidakseen toteuttaa mielikuvansa. Mutta aurinko ylhäisessä mestarillisuudessaan suorittaa tehtävän valon antajana hyvin nopeasti: sillä hetkellä kun se alkaa säteillä, ovat maan ääretkin valaistut. Enkeli on sitäkin ylhäisempi, koska se tarvitsee vielä vähemmän muotoja ja muita välittäviä tekijöitä tehtävänsä suorittamisessa. Korkeimmalla serafilla on ainoastaan yksi muoto, missä se havaitsee ykseytenä kaiken sen, mitä sitä alemmat pitävät moninaisuutena. Mutta Jumala ei tarvitse mitään välittäviä muotoja eikä Hänellä sellaisia olekaan: Jumala työskentelee sielussa ilman välittäviä tekijöitä, muotoja ja kuvia – juuri tuossa perustassa, johon ainoakaan kuva – olennosta puhumattakaan, ei koskaan ole tunkeutunut.

”Kuinka Isä Jumala synnyttää Poikansa sielussa – kuten luotuja kuvissa ja muodoissa?” Ei minun uskoni mukaan, vaan samalla tavoin Hän synnyttää hänet ikuisuudessa – eikä mitenkään muuten. ”No, mutta kuinka Hän synnyttää hänet silloin?” Isä Jumalalla on täydellinen sisäinen tieto itsestään, perinpohjainen suora ja välineetön itsetuntemus.

Tästä syystä Isä Jumala synnyttää Poikansa jumalaisen luonnon todelliseen ykseyteen. Juuri tällä tavoin – eikä mitenkään muuten – Isä Jumala synnyttää Poikansa sielun perustassa ja ydinolemuksessaan: sielun siten yhdistyessä Häneen. Mikäli yksikään kuva voisi olla läsnä tässä tilassa, ei todellinen yhdistyminen olisi mahdollista – ja tuossa todellisessa yhdistymisessä on kyseessä sielun koko autuus.

Mutta te saatatte nyt sanoa, ettei sielussa luonnostaan olekaan mitään muuta kuin kuvia. Ei mitään muuta! Siinä tapauksessa sielu ei liioin

koskaan voisi saavuttaa autuutta, koska Jumala ei voi luoda ainuttakaan sellaista olentoa, jolta saattaisitte saada täydellisen autuuden – silloinhan Jumala ei olisikaan korkein autuus ja lopullinen päämäärä. Kuitenkin tämä kuuluu Hänen luontoonsa, samoin kuin on Hänen tahtonsa olla kaikkien asioiden alku ja loppu. Mikään olento ei voi muodostua sinun autuudeksesi ja täydellistymiseksesi täällä maan päällä, koska tämän elämän täydellistyminen – joka on kaikkien hyveitten summa – johtaa myös tulevan elämän täydellistymiseen. Sinun tulee siitä syystä asettua asumaan sielunne ytimeen ja perustaan, missä Jumala koskettaa sinua jakamattomalla olemuksellaan ilman ainoatakaan välittävää kuvaa. Yksikään kuva ei edusta itseään: se viittaa aina vain siihen, mistä se on kuva. Ja koska sinulla ei voi olla muita kuin tällaisia ulkoisia kuvia jotka tulevat sisään aistien välityksellä ja viittaavat aina vain edustamiinsa asioihin, on sinun siten mahdotonta tulla minkäänlaisen kuvallisen asian autuuttamaksi. Tästä syystä täytyy vallita rauha ja hiljaisuus, missä Isä voi puhua ja synnyttää Poikansa – ja suorittaa työnsä vapaana kaikista kuvista.

Toisena asianamme on se, miten ihmisen tulee itse toimia, että hän voisi saada aikaan ja ansaita tämän syntymän itsessään. Olisiko parempi tehdä jotakin asian hyväksi – luoda mielikuvia Jumalasta tai ajatella Häntä? Vai tulisiko ihmisen pysytellä rauhassa ja hiljaisuudessa antaen Jumalan puhua ja työskennellä hänessä – pelkästään odottaen Jumalan toimintaa? Niin kuin sanoin jo aikaisemmin, nämä Jumalan sanat ja toiminta ovat vain sellaisia hyviä ja täydellistyneitä ihmisiä koskevia, jotka ovat siinä määrin ammentaneet ja sisäistäneet itseensä kaikkien hyveiden ytimen, että nämä hyveet ilmentyvät heissä täysin luonnollisina, ilman tietoista ponnistusta; ja heissä tulee ennen kaikkea olla sisäistyneenä Herramme Jeesus Kristuksen arvokas elämä ja ylevät opetukset.

Heidän pitää ymmärtää, että tämän elämän paras ja jaloin saavutus on kyky olla hiljaa ja antaa Jumalan puhua ja toimia sisäisyydessään.

Kun sielun voimat on täysin vedetty pois kaikista ulkoisista toimista ja kuvista – silloin Sana tullaan lausumaan. Juuri tästä syystä hän sanoi: ”Hiljaisuudessa minulle lausuttiin salainen sana.” Mitä täydellisemmin

kykenet kokoamaan sisään omat voimasi ja unohtamaan omaksumasi asiat ja mielikuvat niistä, ja mitä kauemmaksi pystyt etäännyttämään olennoista ja niiden mielikuvista – sitä lähempänä olet tätä tapahtumaa, ja sitä valmiimpana kokemaan sen. Jospa vain voisit yhtäkkiä irrottaa tietoisuutesi kaikista asioista,⁹ Silloin saattaisit unohtaa oman ruumiisi pyhän Paavalin tapaan, tämän sanoessa: ”Ruumiissani vai sen ulkopuolella – sitä en kykene sanomaan; Jumala sen kyllä tietää.” (2. Kor. 12:2) Tässä tapauksessa oli henki niin täysin sisäistänyt kaikki voimat, että se oli unohtanut koko ruumiin: muisti ei enää toiminut eikä ajatus tai aistimukset, eivätkä ne voimat, joiden tulisi hallita ja varjella ruumista – elinvoimien virtaus ja ruumiinlämpö alenivat siten, että ruumis ei hukkunut voimia niiden kolmen päivän aikana, jolloin hän ei syönyt eikä juonut. Näin kävi Mooseksellekin kun hän paastosi vuorella neljäkymmentä päivää – silti ollen viimeisenä päivänä yhtä voimissaan kuin aloittaessaan. Juuri tällä tavoin tulisi ihmisen koota sisäänsä kaikki voimansa ja paeta aistitietoisuuttaan – siten vaipuen tietämättömäksi kaikista asioista ja omasta itsestään. Tässä asiassa on eräs opettaja¹⁰ opastanut sielua seuraavasti: ”Vetäydy ensin levottomista ulkoisista toimista ja sitten sekasortoisista sisäisistä ajatuksistasi, sillä ne luovat vain ristiriitoja.” Mikäli Jumalan on määrä lausua Sanansa sielussa, täytyy sen olla levollisuuden ja rauhan tilassa: vasta silloin Hän voi ilmaista Sanansa – ja Itsensä sielussa – ei kuvana vaan Itsenään!

Dionysios¹¹ sanoo: ”Jumalalla ei ole ainoatakaan kuvaa tai muotoa, sillä Hän on itsessään kaikkiallinen hyvyys, totuus ja olemassaolo.” Jumala suorittaa kaiken sisäisen ja ulkoisen toimintansa yhdessä hetkessä. Älkää kuvitelko, että Jumala taivasta ja maata luodessaan teki yhden asian yhtenä ja toisen toisena päivänä. Mooses kyllä kuvaa asian tällä tavoin, mutta hänkin tiesi todellisuudessa enemmän: hän teki näin vain ihmisten takia, jotka eivät voineet asiaa muulla tavoin käsittää. Todellisuudessa tapahtui siten, että Jumala tahtoi ja lausui – ja kaikki oli samassa läsnä! Jumala toimii ilman välittäviä tekijöitä ja muotoja, ja mitä vapaampi olet kuvien suhteen, sitä vastaanottavampi olet Hänen sisäiselle vaikutukselleen, ja mitä sisäistyneempi ja kykenevämpi olet unohtamaan itsesi, sitä lähempänä olet tätä tapahtumaa.

Tässä tarkoituksessa Dionysios¹² kehotti oppilastaan Timoteusta: ”Poikani Timoteus, kohottoaudu rauhällisin mielin itsesi ja kaikkien voimiesi, järkeilyn, toimien, muotojen ja olemassaolon yläpuolelle salaiseen, hiljaiseen pimeyteen – että voisit tulla tuntemaan tuntemattoman, yli-jumalaisen Jumalan.” Kaikista asioista tulee vetäytyä irti. Jumalalle olisi halventavaa työskennellä muotojen välityksellä.

Nyt te voitte tietenkin kysyä: ”Miten Jumala sitten toimii sielun perustassa ja ydinaineessa ilman kuvien välitystä?” Sitä minä en voi tietää, sillä sielunvoimani voivat vastaanottaa ainoastaan kuvallista tietoa; ne joutuvat tarrautumaan jokaiseen asiaan siihen sopivan kuvan avulla. Ne eivät tunnista hevosta, mikäli se ilmenisi ihmisen muotoisena; ja koska kaikki asiat tulevat ulkoa päin, on edellä mainitun kaltainen (jumalallinen) asian tiedostaminen sielulta kätkössä – sen omaksi parhaakseen. Tämä tietämättömyys juuri panee sen ihmettelemään ja siten johdattelee sitä innokkaasti tavoittelemaan jotakin, jonka se selvästi aistii olevan olemassa mutta josta se ei kuitenkaan tiedä mitään. Aina kun ihminen oppii perusteellisesti joitakin asioita, hän kyllästyy heti niihin ja alkaa etsiä jotakin erilaista. Jatkuva tiedonhalu pitää sielun aina epävakaassa tilassa. Tällainen ’tiedostamaton tietäminen’ kuitenkin lujittaa sielua kannustaen sitä ponnistuksiin.

Tähän asiaan liittyen on eräs viisas sanonut: ”Keskellä yötä kun kaikki oli hiljaista, lausuttiin minulle salattu sana. Se ilmaantui arvaamatta kuin varas.” (Viis. 18:14-15) Miksi hän kutsuu sitä sanaksi, vaikka se olikin salattua? Sanan olemukseenhan juuri kuuluu salatun paljastaminen. Se paljasti minulle itsensä loistaen edessäni, julistaen minulle ja tehden Jumalan minulle tunnettavaksi – ja siksi sitä kutsutaan Sanaksi. Kuitenkin sen todellinen luonne jäi minulta kätköön. Siinä oli sen salattu saapuminen ja paljastuminen kuiskauksena hiljaisuudessa. Juuri sen salattuna pysyminen merkitsee sitä, että ihmisen täytyy ja tulee alati ponnistella sitä kohti. Se loisti, mutta kuitenkin kätkeytyi: meidän on määrä kaivata ja ikävöidä sitä. Paavali kehottaa meitä ponnistelemaan, kunnes saamme sen näkyviin, eikä luovuttamaan, ennen kuin olemme sen tavoittaneet. Kun hän oli tullut temmatuksi kolmanteen taivaaseen,

missä hän oppi tuntemaan Jumalan ja havaitsi kaikki asiat, ei hän takaisin tultuaan ollut unohtanut siitä mitään, mutta kaikki tuo oli niin syvällä hänen sisäisyyksissään, ettei hänen ymmärryksensä voinut sitä tavoittaa, vaan se jäi hänelle verhottuun muotoon. Tästä syystä hänen täytyi yhä ponnistella ja etsiä sitä itsestään – eikä ulkopuoleltaan. Sillä tuo kaikki on sisäpuolella eikä ulkopuolella, vaan täydellisesti sisäisyydessä. Tämän hyvin tietäen Paavali sanoi: ”Olen vakuuttunut siitä, ettei kuolema tai mikään koettelemus voi erottaa minua siitä, mitä löydän sisäisyydestäni.” (Room. 8:38-39)

Tähän liittyy myös erään pakanallisen opettajan¹³ hieno sanonta: ”Olen tietoinen jostakin itsessäni, joka loistaa tietoisuudessa. Voin aivan selvästi havaita sen olevan jotakin, mutta sen todellisesta luonteesta en saa otetta. Kuitenkin uskon sen paljastavan minulle koko totuuden, mikäli sen vain voisin saavuttaa.” Siihen vastaa toinenkin opettaja: ”Seuraa ainoastaan sitä! Sillä jos sen kykenet saavuttamaan, omistaisit samalla kaiken mahdollisen hyvän ja iankaikkisen elämän!” Augustinus¹⁴ lausuu samaa tarkoittaen: ”Olen tietoinen jostakin sisässäni, joka välkähtelee ja kimaltelee sielulleni. Jos se vain täydellistyisi ja vakiintuisi minussa, merkitsisi se varmaankin iankaikkista elämää!” Se kätkeytyy, mutta kuitenkin näyttäytyy. Se ilmentyy, mutta varkaan tapaan aikomuksenaan ottaa ja viedä sielulta kaikki asiat. Mutta näyttäytymällä ja tulemalla vähäisessä määrin esiin, se pyrkii houkuttamaan ja vetämään sielua itseään kohti, ’ryövätkäseen’ ja irrottaakseen sen sitten aikaisemmista yhteyksistään itsestään. Tästä asiasta profeetta sanoo: ”Herra, ota heiltä heidän henkensä ja anna sijaan omasi.” (Ps. 103:29-30) Tätä tarkoitti myös rakastavainen sielu sanoessaan: ”Sieluni liukeni sulaen pois kun Rakkaus sanoi sanansa.”* (Kork.v. 5:6). Kun se saapui, täytyi minun poistua. Samaa tarkoitti Kristuskin sanoessaan: ”Se, ken hylkää jotakin minun takiani, saa sataverroin takaisin, ken aikoo minut omistaa, sen on kiellettävä itsensä ja kaikki muukin; samoin on sen, joka aikoo minua palvella, myös seurattava minua eikä enää itseään.” (Mark. 10:29)

* Nykyinen muoto poikkeaa melko tästä melkoisesti.

Mutta nythän te voitte sanoa: ”Hyvä herra, tähän tahdotte kääntää koko sielun luonnollisen suuntauksen päinvastaiseksi! Sen luonteeseenhan kuuluu imeä itseensä kuvia aistien välityksellä. Aiotteko särkeä tämän näkemyksen?” En toki! Mutta mistä tiedätte, millaisen ylevyyden Jumala on lahjoittanut inhimilliseen luontoon, vaikkakaan sitä ei vielä ole kunnolla kuvattu – ja siten se pysyy yhä paljastumattomana? Sillä ne, jotka ovat kirjoittaneet sielun jaloudesta, eivät ole voineet edetä pitemmälle kuin mihin heidän luonnollinen järkensä voi kantaa. He eivät ole koskaan tavoittaneet sielun perustaa, joten heille jäi vielä paljon epäselväksi ja tuntemattomaksi. Profeetta sanoo: ”Istun hiljaa ja kuuntelen, mitä Jumala minussa puhuu.” (Ps. 84:9) Tämä Sana ilmentyi yön pimeydessä, koska se on niin salainen. Johannes sanoo: ”Valo loisti pimeydessä ja tuli omiinsa; ja ne, jotka sen vastaanottivat, saivat Jumalan Pojan valtuudet; he saivat voiman tulla Jumalan Pojiksi.” (Joh. 1:5,11-12)

Huomatkaa tämän salaisen Sanan ja tämän pimeyden hyödyllisyys ja seuraukset: Ei ainoastaan Taivaallisen Isän Poika ole syntynyt tässä pimeydessä, joka on hänen omaansa, myös sinä voit syntyä saman taivaallisen Isän – eikä kenenkään toisen – lapseksi, jolloin Hän antaa sinullekin tuon voiman. Pankaa merkille tämän suurenmoinen hyödyllisyys: sillä kaikki se tieto todellisuudesta, minkä opettajat ovat oppineet – ja tulevat oppimaan aina tuomiopäivään saakka – oman ymmärryskykynsä kautta, ei riitä vihjeeksikään tällaisesta tietämisestä ja tästä perustasta. Vaikka sitä voitaisiin kutsua epätiedoksi tai tiedostamattomaksi, on siinä kuitenkin enemmän kuin missään tietoisuudessa ja ymmärryksessä voi olla ilman sitä, sillä tämä tuntematon houkuttelee ja vetää sinua puoleensa siten, että pääset erilleen kaikista käsitettävistä asioista – itsesi mukaan lukien. Juuri tätä Kristus tarkoitti sanoessaan: ”Ken ei kiellä itseään eikä jätä isäänsä ja äitiään, eikä tule vieraaksi kaikelle tämänkaltaiselle, ei ole minun arvoiseni.” (Matt. 10:37) Ikään kuin hän sanoisi: sellainen, joka ei hylkää kaikkia ulkoisia luomuksia, ei kykene käsittämään tai tulemaan osalliseksi tästä jumalaisesta syntymästä. Mutta itsensä irrottaminen itsestään ja kaikesta ulkonaisesta voi todellisuudessa antaa sinulle tämän kaiken. Ja totisesti minä uskon – tai olen siitä varma – että ihmistä, joka on tähän juurtunut, ei enää voida

millään keinoin erottaa Jumalasta. Sanon, ettei hän enää mitenkään voi sortua yhteenkään kuolemansyntiin. Hän mieluummin kärsisi mitä häpeällisimmän kuoleman, kuten häntä edeltäneet pyhimyksetkin kuin tekisi vähäisimmänkään kuolemansynnin. Sellaiset ihmiset eivät kykene tietoisesti tekemään vähäisintäkään syntiä itsensä tai muiden suhteen, mikäli he voivat asiaan vaikuttaa. Sillä tuo tuntematon vetää ja houkuttaa heitä puoleensa ja itseensä juurruttaen siinä määrin, etteivät he enää milloinkaan voi kääntyä toiseen suuntaan, koska kaikki heidän aistinsa ja voimansa suuntautuvat paljon enemmän tähän suuntaan.

Auttakoon Jumala, joka on jälleen syntynyt ihmisenä, meitä saavuttamaan tämän syntymän – Jumala, joka ikuisesti auttaa meitä heikkoja ihmisiä syntymään Hänessä jumalallisesti uudelleen.

Amen.

1. Tämä saarna on yhteenveto joistakin koko Eckhartin opetuksen tärkeimmistä asioista.

2. Joulupäivänä. Mutta Eckhartia ei kiinnosta ajallisuus, vaan hän jatkaa välittömästi puhettaan Ikuiseen Syntymään.

3. Sitaatin lähdeosteista ei löydy, kuten useissa muissakin kohdissa. Eckhartin lainaukset ovat usein hyvin vapaamuotoisia, ilmeisesti muistitietoon perustuvia, ja siksi vaikeita tarkistettavia. Missä tarkistus on suoritettu, tavallisesti Quintin toimesta, on lähde mainittu näissä viitteissä.

4. Eckhart käsittää Sanan samaksi kuin Johanneksen evankeliumin Logos eli Kolminaisuuden Poikana. Tämän tekstin, joka on Salomonin Viisaudesta, on Eckhart valinnut ilmaisemaan vapaamuotoisesti hänen ajatuksiaan, joita sivutaan hänen tätä teosta koskevassa latinalaisessa kommentaarissaan. Johdanto muodostaa sillan tekstin ja Eckhartin todellisen puheenaiheen välille – joka itse asiassa Quintin mukaan on hänen ainoa aiheensa: Sanan syntyminen ihmissielussa.

5. Nämä seikat ovat yhdenmukaisia nelinkertaisen tulkintaperiaatteen (ars praeedicandi) kanssa. Eckhart jättää ensimmäisen, kirjaimellisen tulkintatavan pois: ensimmäinen tässä oleva ilmentää kirjoitusten vertauskuvallista (allegorista) tulkintaa, toisen ilmentäessä moraalista ja kolmannen analogista tapaa, missä ollaan tekemisissä ikuisen elämän kanssa. Näitä näkemyksiä kehitellään vuorotellen.

6. Kuvitteellinen yleisökysymys.

7. Sielun perusta, jossa syntymä tapahtuu ja johon Eckhart alituisesti viittaa useilla käsitteillä kuten: kipinä, linna jne. Olennaista on sen jyrkkä erotettavuus voimista.

8. Sielun voimat ovat toimintavälineitä. Korkeampia voimia ovat korkeampi ymmärrys, muisti ja tahto; alempia voimia ovat alempi ymmärrys, viha ja halu sekä myös aistimukset. Korkeampi ymmärrys ei ole järkeilemisen kyky, vaan intuitiivinen ominaisuus sanan korkeimmassa merkityksessä.

9. Tämä on mahdollisesti viittaus Eckhartin omiin meditatiivisiin kokemuksiin.

10. Anselm Canterburyläinen.

11. Ns. Dionysios Areopagita. Lainattua tekstiä ei ole löydetty.

12. *De mystica theologia 1* (MPG 3, 997).

13. Lähdetä ei ole löydetty.

14. Tekstissä saattaa tässä kohdassa olla jokin virhe, sillä Augustinuksen (jäljittämätön) sitaatti vain toistaa juuri kerrotun asian. Todennäköisesti saarnan muistiin merkinnyt kuulija on sotkenut sitaatit. Tämä kuvaa hyvin vaikeutta päästä saarnojen tarkkaan sanamuotoon.

SAARNA 2 (Pf 2, QT 58)

UBI EST QUI NATUS EST REX JUDAEORUM? (Matt. 2:2)

”Missä on hän, joka nyt on syntynyt juutalaisten kuninkaaksi?” Tämän syntymän suhteen on tarkasteltava myös sitä, missä se tapahtuu: ”Missä on tuo syntynyt?” Tähän sanon – kuten olen sanonut usein ennenkin, että tämä ikuinen syntymä tapahtuu sielussa aivan samalla tavoin kuin ikuisuudessakin – ei suuremmalla tai vähäisemmällä tavoin – sillä kyseessä on yksi ainoa syntymä: ja tämä syntymä tapahtuu sielun ytimessä ja perustassa.

Tästä nousee esiin tiettyjä kysymyksiä: Jumala on ensinnäkin kaikkien asioiden ytimessä henkiselällä tavalla todellisempi ja luonnonmukaisempi kuin mitä nuo asiat itsessäänkään ovat. Koska Jumalan on näin vaikutettava kaikessa siinä, missä Hän on – siten tiedostaen itsensä ja lausuen Sanansa – niin missä erityisessä suhteessa sielu sitten soveltuu paremmin tähän jumalaiseen toimintaan kuin järkiperaisemat olennot, joissa Jumala myös on? Huomatkaahan selitys tähän.

Jumala on kaikissa olennoissa olemassaolona, toimintana ja voimana. Mutta ainoastaan sielussa Hän voi kantaa hedelmää: sillä vaikka kaikissa luoduissa on hivenen verran jumaluutta on ainoastaan sielu Jumalan luonnollinen kuva. Juuri tämä kuva täytyy tässä syntymässä kaunistaa ja täydellistää. Vain sielu kykenee ottamaan vastaan tämän syntymätapahtuman – yksikään olento ei ole siihen sovelias. Ja vain tämän syntymän kautta voi täydellistyminen tapahtua sielussa – on sitten kyseessä jumalainen jakamaton valo, armo tai autuus – eikä siten millään muilla tavoilla. Teidän tulee vain odottaa tämän syntymän tapahtumista sisäisyysdessänne – niin tulette kokemaan kaiken hyvän, lohdun, onnellisuuden, täydellisen olemassaolon ja totuuden. Jos te ette tätä saavuta, jäätte samalla ilman kaikkea todellista hyvää ja autuasta.

Kaikki se, mitä sinuun tässä tapahtumassa tulee, tuo sinuun puhtaan olemassaolon ja lujouden; mutta kaikki siihen liittymätön, jota etsit ja johon takerrut, tulee häviämään – täysin sinun tahdostasi riippumatta. Vain tämä voi tuoda todellisen olemassaolon, kaikki muu on luonteeltaan häviävää. Mutta tässä syntymässä tulet osalliseksi jumalaisesta sisään virtauksesta kaikkine lahjoineen. Tätä eivät voi vastaanottaa sellaiset olennot, joissa ei ole Jumalan kuvaa, koska tuo sielussa oleva kuva on erityisesti tätä ikuista syntymää varten, joka totisesti tapahtuu Isän toimesta juuri sielussa, sen perustassa ja sisimmissä sopukoissa, joihin mikään kuva ei koskaan ole heijastunut tai yksikään (sielun) voima tunkeutunut.

Toinen esiin nouseva kysymys on: koska tämä syntyminen ilmenee sielun ytimessä ja perustassa, tapahtuu se siten yhtä hyvin syntisessä kuin hyvässäkin ihmisessä, niin millaista armoa ja hyvää siitä minulle koituu? Sillä inhimillisen luonnon perustahan on sama kumpaisellakin – itse asiassa jopa helvetissä olevat säilyttävät kuitenkin ikuisesti perimmäisen ’jalosukuisuutensa’.

Tämän syntymän ominaisuutena on sen ilmentyminen aina ennenkokemattoman valon muodossa. Se tuo sieluun suunnattoman valaistuksen, sillä hyvyuden luonteeseen kuuluu levitä kaikkialla siellä, missä sitä ilmenee. Tässä syntymässä Jumala virtaa sieluun sellaisena yltäkylläisenä valona täyttäen sen ytimen ja perustan, että se samalla virtaa myös sielun voimiin ja ulkoiseen ihmiseen, täyttäen nekin. Juuri näin tapahtui Paavalille matkallaan, Jumalan koskettaessa häntä valollaan ja puhutellessa häntä: tuo valo heijastui myös ulos, niin että hänen seuralaisensa näkivät sen ympäröivän Paavalia kuten autuaita (taivaassa). Valon suunnaton virtaus sielun perustassa virtaa yli myös ruumiiseen täyttäen sen säteilyllä. Yksikään syntinen ei voi tätä valoa vastaanottaa eikä olla sen arvoinen, koska hän on täynnä puutetta ja pahuutta, joita kutsutaan pimeydeksi. Juuri tästä syystä sanotaankin: ”Pimeys ei voi vastaanottaa tai käsittää valkeutta.” (Joh. 1:5) Tämä johtuu siitä, että ne väylät, joita pitkin valon tulisi saapua, ovat pimeyden ja kavaluuden tukkimia: valo ja pimeys eivät voi ilmetä samanaikaisesti – eivät liioin Ju-

mala ja luodut olennot: mikäli Jumalan on saavuttava, täytyy olentojen samanaikaisesti poistua. Eräs ihminen on täysin tietoinen tästä valosta. Heti kun hän kääntyy Jumalaa kohti alkaa tuo valo loistaa ja hehkua hänen sisässään¹, antaen hänelle ymmärryksen siitä, mitä tulee tehdä ja mitä jättää tekemättä, sekä paljon opastusta asioissa, joista hän ei aikaisemmin mitään tiennyt tai niitä ymmärtänyt.

”Mistä voitte tämän sitten tietää – ja millä tavoin?” Sydämenne joutuu usein kuin siirretyksi ja käännettyksi pois maailmasta. Eihän näin voisi tapahtua muuten kuin valaistuksen johdosta? Se vaikuttaa niin viehättävästi ja iloa tuottavasti, että kyllästytte kaikkiin sellaisiin asioihin, jotka eivät ole Jumalaa tai jumalaista. Se vetää teidät Jumalaan, ja tulette välittömästi tietoisiksi useista tavoista tehdä hyvää, vaikka ette tiedostakaan noiden virikkeiden lähde. Tämä sisäinen taipumus ei ole mitenkään lähtöisin olennoista tai heidän vaikutuksestaan, sillä kaikki olentojen kohdistama vaikutus tulee aina ulkoa käsin. Mutta tässä toiminnassa aktivoidaan ainoastaan (sielun) perustaa, ja mitä vapaampana kykenette itsenne pitämään, sitä enemmän valoa, totuutta ja ymmärrystä voitte löytää. Kukaan ihminen ei siten ole milloinkaan harhautunut mistään muusta syystä kuin siitä, että on ensin irrottautunut tästä tilasta ja sitten etsiytynyt ja takertunut liiaksi ulkoisiin asioihin. Pyhän Augustinuksen mukaan on olemassa paljon ihmisiä, jotka ovat etsineet valoa ja totuutta, mutta vain ulkopuolelta, mistä niitä ei voida löytää. Lopulta nämä etenevät niin kauas ulkoisiin asioihin, etteivät enää milloinkaan palaa kotiinsa tai löydä omaa tietään sisään. Siten he eivät ole löytäneet totuutta, koska totuus on sisäisyyksissä, perustassa, ei ulkopuolella. Olkoon siis sellainen ihminen tarkkaavainen, joka näkee koko totuuden paljastavan valon, ja tulkoon tietoiseksi tästä sisäisestä syntymästään sielunsa perustassa. Silloin kaikki hänen voimansa valaistuvat ja samalla myös ulkoinen ihminen. Heti kun Jumalan totuus liikuttaa sielun perustaa, säteilee tuo valaistus myös hänen voimiinsa, ja tuollainen ihminen kykenee sellaisina hetkinä enempään kuin kukaan voi hänelle opettaa. Kuten eräs profeetta sanoo: ”Olen saavuttanut suuremman ymmärryksen kuin mitä yhdelläkään minua opettaneella on ollut.”² Tämä valo ei voi

loistaa tai valaista ainoassakaan syntisessä, joten ymmärrätte varmaan, ettei tuo syntymäkään voi siitä syystä heissä tapahtua. Tämä syntymä ei voi ilmetä yhdessä synnin pimeyden kanssa, vaikka se tapahtuikin sielun ytimessä ja perustassa – eikä sielun voimissa.

Tämä herättää taas toisen kysymyksen: koska Isä Jumala synnyttää ainoastaan sielun ytimessä ja perustassa eikä sen voimissa, niin mitä osallisuutta niillä sitten on tässä asiassa? Miten ne voivat olla avuksi pelkästään asettumalla toimeentuloon lepotilaan? Mitä siitäkään on hyötyä, kun tuo syntymä ei kuitenkaan tapahdu voimien alueella? Nämä ovat hyviä kysymyksiä. Kuunnelkaahan tarkasti myös selitykset.

Jokainen olento pyrkii työskentelyssään jotakin päämäärää kohti. Tämä ilmenee aina ensin aikomuksena ja vasta myöhemmin toimintana. Jumalallakin on samoin kaikissa toimissaan aina näkyvissään kaikkein autuain päämäärä, nimittäin Hän Itse: johdattaa sielu kaikkine voimineen tuohon päämäärään – Jumalaan Itseensä. Juuri tätä tarkoitusta varten Jumala suorittaa kaikki toimensa, tätä varten Isä kantaa Poikaansa sielussa, niin että kaikki sielun voimat päätyisivät juuri tähän. Hän odottaa rauhassa kaikkea sielun sisältämää, toivottaen sen kaiken tervetulleeksi Hänen hovinsa pitoihin. Mutta sielu on hajaantuneena laajoille voimiensa alueille ja tuhlautuu niiden toimintoihin: silmien näkökykyyn, korvien kuuloon, kielen makuaistimuksiin – niin että sen oma sisäisen työskentelyn kyky on heikentynyt, koska hajaantunut voima on aina epätäydellisessä tilassa. Että sielun sisäinen työskentely olisi tehokasta, täytyy sen koota kaikki voimansa itseensä kaikenlaisten asioiden moninaisuuksista tätä yhtä ainoaa sisäistä tointa varten. Augustinuksen mukaan sielu viihtyy mieluummin siinä, mitä se rakastaa, kuin siinä, missä se antaisi ruumiille elämää. Esimerkiksi eräs pakanallinen opettaja³ oli kaikkine voimineen antautunut oman alansa, matematiikan harjoittamiseen istuessaan hiilloksen ääressä laskelmiaan tehden. Silloin opettajaa tuntematon mies saapui paikalle ja veti esiin miekan sanoen: ”Sano nopeasti nimesi tai surmaan sinut!” Opettaja oli liiaksi syventyneenä asioihinsa kuullakseen tai ymmärtäkseen mitään tuosta kehoituksesta: hän ei kyennyt edes sanomaan: ”Nimeni on se ja se.” Ja niin

tuo vihollinen huudettuaan asiansa useita kertoja vastausta saamatta – katkaisi hänen päänsä. Lisäksi tässä oli kyseessä pelkästään luonnontieteen harjoittaminen! Kuinka paljon enemmän meidän sitten pitääkään vetäytyä kaikista asioista keskittääksemme kaikki voimamme niin, että voisimme havaita ja tunnistaa ainoan rajattoman, luomattoman ja iankaikkisen totuuden! Tätä päämäärää varten kokoa siis kaikki voimasi, aistisi, koko mielesi ja muistikykyysi; suuntaa ne sitten tuohon perustaan, missä aarteesi on kätkeytyneenä. Mutta jos tämän on määrä tapahtua, on sinun ymmärrettävä lopettaa kaikki muu toiminta – sinun pitää tulla tiedostamattomaan*, jotta voisit sen löytää.

Tästä nousee jälleen uusi kysymys: olisiko hyväksi, että kukin voima pysyttäytyisi vain omassa tehtävässään, jolloin yksikään niistä ei ehkäisisi toisten voimien työskentelyä eikä Jumalankaan toimia? Voisiko minussa olla jokin sellainen olennollinen tapa tietää, joka ei koituisikaan esteeksi – aivan kuten Jumalakin tietää kaiken esteittä, niin myös autuaat taivaassa?⁴ Tämäkin on hyvä kysymys.

Autuaat kokevat Jumalan yhtenä ainoana kuvana, ja tässä kuvassa he tunnistavat kaikkeuden. Jumalakin kokee itsensä samalla tavoin, käsittäen kaikki asiat itsessään. Hänen ei siten tarvitse meidän tapaamme kääntää erikseen huomiota asioista toisiin. Olettakaamme että meillä olisi tässä elämässämme aina edessämme peili, jossa havaitsisimme kaikki asiat yhdellä silmäyksellä ja voisimme tunnistaa ne yhtenä ainoana kuvana – silloin ei toiminta tai tietoisuus muodostuisikaan meille minkäänlaiseksi esteeksi. Mutta meidän täytyy kääntyä asiasta toiseen, ja sillä tavoin me voimme tarkata vain yhtä asiaa kerrallaan toisten kustannuksella. Tämä johtuu siitä, että sielu on niin lujasti takerruksissa voimiinsa, että se joutuu virtaamaan aina sinne mihin nekin. Sillä jokaisessa voimien toiminnossa täytyy aina myös sielun olla mukana – muussa tapauksessa nuo eivät voimat voisi lainkaan työskennellä. Jos sielu näin hajaantuu osallistumalla ulkoisiin toimintoihin, heikentää tämä välttämättä sen kykyä sisäisen työskentelyn osalta. Tätä syntymää

* nykysaksan 'unwissen', ei-tieto(isuus)

varten Jumala tarvitsee ehdottomasti täysin varauksettoman ja sidostumattoman sielun, joka siten ei sisällä mitään muuta kuin yksin Jumalan – ja joka ei enää etsi mitään tai ketään muuta kuin yksin Häntä. Juuri tähän liittyen Kristus sanoo: ”Jokainen joka rakastaa jotakin muuta kuin minua – isäänsä tai äitiään tai monia muita asioita - ei ole minun arvoiseni. Minä en tullut tuomaan maailmaan rauhaa, vaan miekan, jonka tarkoitus on leikata irti kaikista asioista, erottaa sinut veljestä, sisaresta, äidistä, lapsesta ja ystävistä – jotka todellakin ovat sinun vihollisiasi.” (Matt. 10:34-36; Matt. 19:28). Sillä kaikki sinulle tutut asiat ovat myös sinun vihollisiasi. Mikäli sinun silmäsi haluaisivat nähdä asioita, korvasi niitä kuulla ja sydämesi niitä muistella – niin silloin sinun sielulliset mahdollisuutesi todellakin tuhlautuisivat kaikkiin näihin asioihin.

Eräs mestari sanoo samasta asiasta: ”Sisäisen toiminnan saavuttamiseksi täytyy ihmisen koota kaikki voimansa ikään kuin sielunsa nurkkaukseen, joka on kaikkien kuvien ja muotojen ulottumattomissa, ja jossa ihmisen sisäinen toiminta voi siten alkaa.” Tässä hänen on päästävä tiedostamattoman unohduksen tilaan, missä vallitsee sellainen rauha ja hiljaisuus, että tämä Sana voi tulla kuulluksi. Tämän Sanan ilmenemisen hyväksi emme voi tehdä mitään parempaa kuin pysyttäytyä rauhas- ja hiljaisuudessa: siinä tilassa – tiedostamattomassa – me saatamme sen kuulla ja ymmärtää oikein. Sellaiselle ihmiselle, joka ei ole tietoinen mistään, se ilmentyy ja paljastaa itsensä.

Tämä herättää jälleen uuden kysymyksen. Voitte sanoa: ”Mutta tähän sijoitatte pelastuksemme mahdollisuudet tietämättömyyteen! Sehän vaikuttaa puutteellisuudelta. Jumalahan antoi ihmiselle tietoisuuden, kuten eräs profeetta sanoo: ’Herra, tee heidät tietoisiksi!’* (Tob. 13:4). Siinä missä on tietämättömyyttä, on myös vajavuutta, jotakin vielä puuttuu, ihminen on raaka, apinan kaltainen, typerys – ja pysyykin sellaisena aina niin kauan kuin hän on tietämätön.” Mutta tässä yhteydessä me puhummekin toisenlaisesta, muunnetusta tietämisestä, jolloin tiedosta-

* suomennettu vanhassa Raamatussa: ”...sen tähden on Hän teidät hajoittanut pakanain sekaan, jotka eivät Häntä tunne...”

mattomuus* ei ole lähtöisin tietämättömyydestä**, vaan pikemminkin tietämisestä, josta meidän pitää päästä tällaiseen tiedostamattomuuteen.⁵ Silloin pääsemme tietoisiksi jumalaisessa tietoisuudessa ja meidän tietämättömyytemme jalostuu ja kaunistuu yliluonnollisessa tietoisuudessa.

Vaikka me tässä yhteydessä pysyttäydymme täysin passiivisina, olemme kuitenkin täydellisempiä kuin ollessamme aktiivisia. Juuri tästä syystä eräs opettaja julistaa kuuloaistin jalommaksi kuin näköaistin, sillä kuulemalla opimme enemmän viisautta kuin näkemällä, ja sen opastuksen mukaan myös elämme viisaammin. Olemme kuulleet eräästä pakanallisesta opettajasta, joka kuolemaisillaan ollessaan kuunteli oppilastensa keskustelua jostakin ylevästä asiasta. Tilastaan huolimatta hän kohotti päätään kuullakseen paremmin ja sanoi: Sallikaa minun nyt oppia tämä asia, että voin iloita siitä ikuisesti! Kuulemalla ihminen sisäistää enemmän tietoa, kun taas näkeminen pikemminkin johtaa luonteensa mukaisesti huomion ulkoisiin kohteisiin. Ikuisuudessa me siten iloitsimme paljon enemmän kuulemisen kuin näkemisen kyvyistä. Sillä ikuisen Sanan kuulemisen kyky on sisässäni, mutta näkeminen johdattaa minusta pois: kuulemisessa olen passiivisen vastaanottavainen, mutta näkemisessä aktiivisesti toimiva.

Mutta meidän autuutemme ei ole aktiivisen toiminnan alueella, vaan passiivisessa vastaanottavaisuudessa Jumalan suhteen. Sillä aivan kuten Jumala on suurenmoisempi kuin mitkään olennot, on myös Hänen työnsä suurenmoisemmat kuin minun toimeni. Juuri mittaamattomasta rakkaudestaan Jumala asetti passiivisuuden***⁶ ihmisten onnen ehdoksi, sillä me käymme läpi aina enemmän kuin toimimme ja vastaanotamme verrattoman paljon enemmän kuin mitä kykenemme antamaan; ja jokainen saamamme lahja valmistaa meitä vastaanottamaan yhä uusia – todella suurenmoisempia lahjoja; ja jokainen jumalainen lahja kasvattaa haluamme vastaanottaa jotakin vielä korkeampaa ja suurempaa. Juuri tässä suhteessa jotkut opettajat sanovat sielun oleva samankaltaisen Ju-

* unwissen

** unwissen

*** tai kärsimyksen, kestämisen, alaisuuden = erleiden

malan kanssa: aivan kuten Jumala jakaa rajattomasti, niin myös sielu vastaanottaa tai saavuttaa rajattomasti. Ja aivan kuten Jumala on toimis-
saan kaikkivoimainen, täytyy myös sielun olla yhtä suurenmoinen vas-
taanottavuudessaan (kestämisessä), ja tällä tavalla se muuntuu Jumalan
kera ja Jumalassa.⁷ Jumalan täytyy toimia, ja sielun olla vastaanottavai-
nen, Hänen täytyy tiedostaa ja rakastaa Itseään sielun kautta, jonka tulee
tiedostaa Jumalan tietoisuudella ja rakastaa Hänen rakkaudellaan ja olla
sitien paljon enemmän siinä, joka kuuluu Jumalaan kuin siinä, joka on
sielun omaa. Tästä syystä on myös sielun autuus enemmän riippuvainen
Jumalan työstä kuin sen omista toimista.

Dionysioksen oppilaat kysyivät häneltä, miksi Timoteus ylitti heidät
kaikki täydellisyydessä. Dionysios vastasi: ”Timoteus on vastaanottavai-
nen (antaumuksellinen) Jumalan suhteen. Jokainen, joka on tässä mie-
lessä asiantuntija, ylittää myös kaikki inhimilliset saavutukset.”

Tässä merkityksessä ei tiedostamattomuutesi ole enää puute, vaan
tärkein täyttymyksesi – ja vastaanottavaisuutesi samoin ylevintä toimin-
taasi. Ja juuri tällä tavoin täytyy sinun heittää syrjään kaikki toimesi ja
vaientaa kaikki voimasi, mikäli todella tahdot kokea itsessäsi tämän syn-
tymän. Sinun täytyy voittaa ja hylätä kaikki muu kohtaamasi, että voisit
löytää vastasyntyneen Kuninkaan. Että me voisimme jättää taaksemme
kaikki ne asiat, jotka eivät ole soveliaita vastasyntyneelle Kuninkaalle –
auttakoon meitä siinä Hän, joka tuli ihmislapseksi juuri siinä tarkoituk-
sessa, että me voisimme tulla Jumalan lapsiksi.

Amen.

1. Voisi ehkä tarkoittaa Eckhartia itseään, lähdeä kun ei ole löydetty? (Suomen-
mentajan huomautus)

2. Saarnaaja 1:16 (Q)

3. Archimedes, jonka sanotaan tulleen roomalaisen sotilaan surmaamak-
si hänen tehdessään geometrisia piirroksia omassa puutarhassaan Syrakusassa
(212 ekr.)

4. Eli taivaassa olevat – eivät kuitenkaan pyhimykset, kuten Evans on kääntänyt.

5. Tämä tarkoittaa samaa kuin Nicholas Cusanuksen (1401–64) *Docta ignorantia*, kuten Quint osoittaa. Tiedostamis-sanan käyttö tässä suomalaisen tekstin (ja joissakin vastaavissa) yhteydessä saattaa vaikuttaa uudehkolta, mutta selkiyttänee samalla kyseessä olevan tiedostamattoman käsitettä ulkoisen tietämisen suhteen.

6. KYS liden tarkoittaa sekä kärsimistä että passiivisuutta.

7. In gote (datiivi), ei Evansin käännöksen tapaan 'Jumalaan'.

SAARNA 3¹

(Pf 3)

IN HIS QUAE PATRIS MEI SUNT, OPARTET ME ESSE
(Luuk. 2:49)

”Minun pitää olla mukana Isäni toimissa*.” Tämä teksti soveltuu mitä parhaiten siihen, mitä meidän pitää sanoa siitä ikuisesta syntymästä, joka tapahtui myös ajassa² ja yhä tapahtuu joka päivä sielun sisimmässä sopukassa, sen perustassa, joka on kaukana kaikista tilapäisistä tapahtumista.³ Että voisi tulla tästä sisäisestä syntymästä tietoiseksi, on ihmisen ennen kaikkea välttämätöntä osallistua Isänsä asioihin.

Mitä sitten ovat nuo Isän ominaisuudet? Häneen liitetään voima enemmän kuin muihin kahteen persoonaan. Siten kukaan ei varmasti saata kokea tai lähestyä tätä syntymää ilman suuria ponnistuksia. Ihminen ei pääse osalliseksi tästä syntymästä muutoin kuin irrottamalla aistinsa kaikista asioista. Ja tällainen sielunvoimien takaisin vetäminen ja niiden toiminnan estäminen vaatii suuria ponnistuksia. Tähän täytyy käyttää pakkoa, ilman sitä ei tehtävää voida suorittaa.

Kuten Kristus sanoi: ”Taivasten valtakunta sietää väkivaltaa, ja voimakkaat ottavat sen väkivalloin.”** (Matt. 11:12)

Tämä syntymä herättää kysymyksiä: tapahtuuko se jatkuvasti, vai ajoittain, silloin kun ihminen omistautuu siihen ja ponnistautuu kaikin voimin unohtaakseen kaikki asiat ollakseen tietoinen vain tässä tilassa?

Ihmisessä on aktiivinen, passiivinen ja potentiaalinen ymmärrys.⁴ Aktiivinen ymmärrys on aina valmiina toimimaan, on se sitten Jumalassa tai olennoissa, koska se työskentelee olennoissa järkipäisesti, järkeistään olentoja ja saattaen ne takaisin lähteeseensä tai – ylentämällä itsensä – saattaa ne Jumalan kunniaan ja autuuteen. Kaikki tuo kuuluu sen valtapiiriin, ja tästä syystä sitä kutsutaan aktiiviseksi. Silloin kun Ju-

* RK-92, ’Isäni luona’

** lähes sama sanamuoto esiintyy vain vanhassa suomalaisessa Raamatussa

mala suorittaa työtään, täytyy mielen pysyä passiivisena. Mutta potentiaalinen ymmärrys ottaa huomioon nämä molemmat, sekä Jumalan aktiivisuuden että sielun passiivisuuden siten, että tällainen tila mahdollisesti saavutettaisiin. Toisaalta vallitsee aktiivinen tila, missä mieli sinänsä työskentelee; toisaalta taas passiivisuus, jolloin Jumala suorittaa työn – ja tuolloin mielen tulisi – tai pikemminkin täytyy – pysyä hiljaa, antaen siten Jumalan toimia.

Ennen kuin mieli on tämän aloittanut ja Jumala saattanut loppuun, saa mieli siitä ennakkonäkemyksen, tietoisuuden siitä, että sen saavuttaminen saattaa olla mahdollista. Juuri tätä tarkoitetaan 'potentiaalisella ymmärryksellä', siitä huolimatta, että se usein laiminlyödään eikä silloin johda toteutumiseen.

Mutta kun mieli pyrkii kaikin voimin ja todella vakavissaan, silloin Jumala ottaa mielen ja sen toimet johtaakseen, ja silloin mieli näkee ja kokee⁵ Jumalan. Mutta koska tämä Jumalan kestäminen ja näkeminen aiheuttaa mielelle sietämättömän rasituksen, vetäytyy Jumala sen johdosta ajoittain mielestä. Juuri tätä tarkoittaa sanonta: ”Vähän aikaa vielä näette minut, ja jälleen vähän aikaa, ja ette minua näe.”* (ks. Joh. 16:16)

Kun Herramme vei kolme opetuslastaan kanssaan vuorelle ja oli näyttänyt heille salassa oman ruumiinsa valaistumisen**, joka tapahtui siitä syystä, että hän yhdistyi jumalalliseen lähteeseen, ja joka meillekin tapahtuu ruumiin ylösnousemuksessa. Nähdessään kaiken tämän, tahtoi Pietari heti jäädä ainiaaksi sinne. Jos ihminen todella löytää hyvän, ei hän helposti siitä erkane – mikäli se on todellista hyvää.

Silloin kun tietoisuus tämän havaitsee, täytyy sitä myös rakkauden, muistin ja kaikkien muidenkin sielun(voimien) seurata. Tämän hyvin tietäen on meidän Herramme pakotettu ajoittain kätkeytymään, koska sielu on yksinkertainen ruumiillinen muoto, joka aina kääntyessään kääntyy aivan kokonaan. Mikäli se olisi aina tietoinen siitä hyvästä, joka on Jumala – ilman välittäviä tekijöitä ja keskeytyksittä – se ei milloin-

* suom. Raamatussa myönteisen ja kielteisen muodon järjestys päinvastainen

** suom. 'kirkastumisen'

kaan voisi sitä jättää ja palata elähdyttämään ruumista.

Juuri näin se kohtasi Paavalia: vaikka hän olisi jäänyt sadaksi vuodeksi siihen paikkaan, jossa hän oppi tuntemaan Jumalan⁶, ei hän olisi koskaan palannut ruumiiseensa vaan olisi unohtanut sen täydellisesti. Ja koska se olisi vierasta tämän elämän kannalta eikä sitä edistäisi, hunnuttaa ja paljastaa Jumala sen armossaan aina niin tahtoessaan ja tietäessään luotettavan lääkärin tapaan, milloin siitä on sinulle eniten hyötyä ja apua. Tämä vetäytyminen ei ole sinun aikaansaannostasi, vaan Hänen, joka tuon työn suorittaa: Hän voi sen tehdä tai jättää tekemättä Tahtonsa mukaan, hyvin tietäen, milloin se sinua parhaiten hyödyttää. Hänen käsissään on paljastaminen tai sulkeminen, aina sen mukaan kuinka Hän tietää sinun sen kestävän. Sillä Jumala ei ole luonnon tuhoaja, pikemminkin Hän täydellistää sen, ja Jumala tekee tätä yhä enemmän ja enemmän – mitä enemmän sinä olet siihen soveltuva.

Tähän saatatte tietenkin sanoa: ”Entä jos tämä vaatii mieltä, joka on vapaa kaikista kuvista ja toimista (jotka ovat luonnostaan voimiin liittyneinä⁷)? Miten on sitten sellaisten ulkoisten toimien laita, joita meidän on joskus ulkoisesti suoritettava, kuten hyväntekeväisyyden, opastuksen ja lohdutuksen muodossa? Pitäisikö ihmisiltä riistää tämä pois? Herran opetuslapset osallistuivat paljon tällaisiin toimiin kuten esimerkiksi (Pyhän Augustinuksen mukaan) Paavali, joka oli isälliseen tapaan ihmisten huolten rasittama ja täyttämä, – joudummeko me sitten osattomiksi tästä kaikesta hyvästä, mikäli osallistummme hyväntekeväisyyteen?”

Tuo yksi asia on kaikista ylevin – toisen ollessa muuten hyväksi. Mariaa ylistettiin parhaan osan valinnasta, mutta Martankin elämä oli suureksi hyödyksi, koska hän palveli Kristusta ja tämän opetuslapsia.⁸ Tuomas sanoo, että aktiivinen elämä on parempaa kuin kontemplatiivinen siinä tapauksessa, että ihminen toimissaan jakaa sitä rakkautta, jota hän on kontemplaation kautta saavuttanut. Oikeastaan on kyse samasta asiasta, sillä me ammennamme ainoastaan samasta kontemplatiivisesta perustasta ja tuomme sen hedelmät esiin toimissamme, ja sillä tavoin myös kontemplaation tavoite saavutetaan.

Vaikka voidaan havaita liikettä, tapahtuu se kuitenkin samaisessa yk-

seydessä; se lähtee yhdestä päämäärästä, joka on Jumala, ja palaa aivan samaan, ikään kuin kulkisimme tämän huoneen päästä toiseen; se olisi toki liikettä, mutta samassa tilassa. Siten me myös tässä toiminnassa pysyttäydymme kontemplatiivisessa tilassa Jumalan suhteen. Toinen sisältyy toiseen ja samalla tekee sen täydelliseksi. Sillä Jumalan tarkoitus kontemplatiivisessa yhdistymisessä on toimintojen hedelmöityminen: koska kontemplaatioissa palvelet ainoastaan itseäsi, mutta hyväntekeväisyydessä useita muitakin. Tähän meitä Kristuskin kehoittaa koko elämällään sekä kaikki hänen pyhimyksensä, jotka hän ajoi maailmaan opettamaan joukkoja. Paavali sanoi Timoteukselle: ”Rakkaani, saarnaa* Sanaa.” (2.Tim. 4:2). Tarkoittiko hän sillä sitä ulkoista sanaa, joka kulkee ilmassa? Ei varmastikaan. Hän tarkoitti sitä sisässä syntynyttä ja vielä kätkössä olevaa Sanaa, joka on sielussa salattuna. Juuri sitä hän pyysi Timoteusta lausumaan ääneen, että se voitaisiin tehdä tunnetuksi ja ravitsisi (sielun) voimia, niin että ihminen harjoittaisi antaumusta kaikissa sellaisissa ulkoisen elämän suhteissa, joihin hänen lähimmäisillään oli tarvetta – ja että kaikki tämä voisi löytyä myös sinusta – saattamassa toteutukseensa sinun parhaat kykysi.

Sen täytyy sisältyä kaikkiin sinun ajatuksiisi, järkeilyysi ja tahtoosi – ja sen pitää loistaa myös sinun teoissasi. Kuten Kristus on sanonut: ”Loistakoon sinun valosi ihmisten edessä.”** (Matt. 5:16) Tässä hän ajatteli niitä, jotka välittivät ainoastaan kontemplatiivisesta elämästä ja laiminlöivät hyväntekeväisyyttä, johon heillä ei omien sanojensa mukaan enää ollut tarvetta, koska he olivat ylittäneet kyseisen asteen. Tällaisia Kristus ei tarkoittanut sanoessaan: ”Siemen putosi hyvään maaperään ja kantoi satakertaisen sadon.” (Matt. 13:8) Heitä hän tarkoitti sanoessaan: ”Puu, joka ei kanna hedelmää, hakataan poikki.” (Matt. 3:10, 7:19)

Nyt te voitte sanoa: ”Entäpä se hiljaisuus, josta olet puhunut niin paljon? Sillä tämänhän sentään edellyttää runsaasti muotoja ja kuvia. Jokainen toimi täytyy tapahtua siihen sopivan kuvan kautta, on tuo toimi sitten sisäinen tai ulkoinen – kun olen opettamassa tai lohduttamassa

* RK-92, ’julista’

** RK-92, ’ihmisille’

jotakuta, tai järjestelemässä sitä ja tätä – miten voin tässä päästä hiljaisuuteen?⁹ Sillä jos mieli kokee ja luo muotoja, ja tahto haluaa, ja muisti kiinnittyy asioihin – eivätkö kaikki nämä olekin kuvia?”

Puhuimme juuri aktiivisesta ja passiivisesta ymmärryksestä. Aktiivinen luo kuvia ulkoisista asioista riisuen ne siten aine- ja tapahtumaluonteistaan. Sitten se esittää ne passiiviselle ymmärrykselle johtamalla luodut mielikuvat siihen. Ja tällä tavoin raskaaksi saatettu passiivinen ymmärrys vaalii ja tunnistaa asioita aktiivisen järjen avulla. Tällöinkään ei passiivinen ymmärrys voi pysyä tietoisena näistä asioista ellei aktiivinen tuo niihin yhä uutta valoa.

Mitä aktiivinen ymmärrys aiheuttaa luonnollisen ihmisen suhteen – sen ja paljon enemmän Jumala aiheuttaa vapautuksen yhteydessä: Hän ottaa ihmiseltä pois tuon aktiivisen ymmärryksen ja asettuu Itse sen sijaan, Hän itse huolehtii kaikesta siitä, mitä aktiivisen ymmärryksen tulisi tehdä.

Todellakin, kun ihminen on täysin ajatuksettomassa tilassa ja aktiivinen ymmärrys on hänessä hiljaa, silloin Jumalan täytyy ottaa työ suorittaakseen ja tulla mestaritekijäksi, joka synnyttää Itsensä passiivisessa ymmärryksessä. Eiköhän se ole juuri tällä tavoin. Aktiivinen ymmärrys ei voi antaa mitään sellaista, jota sillä ei itsessään ole – se ei voi ylläpitää kahta kuvaa samanaikaisesti vaan ainoastaan peräkkäisesti. Vaikka ilma ja valo tuovat esiin useita muotoja ja värejä samassa hetkessä, voit tarkastella niitä vain yhtä kerrallaan. Niin tekee aktiivinen ymmärryskin, joka on siinä suhteessa samanlainen.

Mutta kun Jumala toimii aktiivisen ymmärryksen sijaan, Hän synnyttääkin useita kuvia samanaikaisesti. Sillä kun Jumala haluaa sinun tekevän hyvän teon, tarjoutuvat kaikki voimasi heti kaikkinaiseen hyvään: sinun koko mielesi suuntautuu välittömästi ylipäänsä kaikkeen hyvään. Kaikki se hyvä, jonka voit tehdä, muotoutuu ja esittäytyy sinulle yhdessä väläyksessä, yhteen pisteeseen keskitettynä.

Tämä tietenkin osoittaa ja todistaa, että kyseessä ei ole ymmärryksen oma toiminto, koska sillä ei ole riittävää täydellisyyttä tai voimavaroja tällaiseen: se on pikemminkin Hänen työtään ja aikaansaannostaan, jol-

la on kaikki kuvat samanaikaisesti Itsessään. Kuten Paavali on sanonut: ”Minä voin tehdä kaikkia asioita Hänessä, joka minua vahvistaa.”* (Fil. 4:13) Hänessä voin tehdä muutakin kuin pelkästään sitä ja tätä – nimitäin kaikkia asioita jakamattomassa ykseydessä. Sinun tulee siten tietää, että näiden toimintojen edellyttämät kuvat eivät ole sinun omiasi. Ne eivät kuulu edes luontoon: ne kuuluvat luonnon luojaan, joka on toiminnan ja muodot luontoon istuttanut. Joten älä aseta vaateita niiden suhteen, sillä ne kuuluvat Hänelle, eivätkä sinulle.

Vaikka sinä käytätkin niitä ajassa, ne ovat kuitenkin synnytettyt Jumalan toimesta ajattomuudessa, ikuisuudessa, johon mitkään kuvat eivät voi yltää.

Voitte tietenkin kysyä: ”Jos ymmärrykseni on nyt irrotettu luontaisista toiminnoistaan eikä siinä ole enää omia kuvia tai toimintaa, niin mihin se voi sitten tukeutua? Sillä ainahan sen täytyy jostakin löytää jonkinlainen asema: voimat etsiytyvät aina kiinnittyäkseen johonkin ja toimiakseen siinä – on se sitten muistia, ymmärrystä tai tahtoa.”

Ymmärryksen kohde ja asemapaikka on ydinolemuksessa, ei toiminnassa,¹⁰ vaan itse puhtaassa sekoittumattomassa olennollisuudessa. Kun ymmärrys havaitsee todellisen olennon, se laskeutuu ja asettuu siihen, lausuen järjellisen sanansa siitä kohteesta, johon se on takertunut. Mutta niin kauan kuin ymmärrys ei löydä todellista olentoa eikä pysty tunkeutumaan perustaan kyetäkseen sen jälkeen sanomaan ’tämä on tätä, se on sellainen eikä toisenlainen’ aina siihen saakka se pysyy kyselevässä ja odottavassa tilassa, se ei asetu paikoilleen ja lepää, vaan työskentelee yhä edelleen, etsien, odottaen ja hyljäten. Ja vaikka se ehkä saattaa käyttää vuoden tai enemmän luonnon totuuksien tutkimiseen – kokeakseen, mitä tuo on, täytyy sen vielä työskennellä paljon erottaakseen sen, mitä tuo kohde ei ole. Koko tänä aikana se ei voi ohittaa mitään eikä antaa minkäänlaisia lausuntoja – aina siihen saakka kun se ei vielä ole täydellisesti saavuttanut todellisuuden perustaa.

Ymmärrys ei siitä syystä koskaan tämän elämän aikana lepää. Paljastaapa Jumala Itseään tässä elämässä kuinka paljon tahansa, ei se kuiten-

* RK-92, ”Kestän kaiken hänen avullaan, joka antaa minulle voimaa.”

kaan ole mitään sen rinnalla, mitä Hän todella on. Vaikka totuus onkin sielun perustassa, on se kuitenkin vielä ymmärrykseltä hunnutettuna ja salattuna. Koko tämän ajan ymmärryksellä ei ole mitään muuttumattoman luonteista kohdetta, jossa se voisi saada levon. Se ei kuitenkaan lepää vaan jatkaa jonkin vielä tietoisuuteen tulossa olevan mutta yhä salatun odottamista ja siihen valmistautumista.

Siten ei ole olemassa mitään tapaa, jolla ihminen voisi tietää, mitä Jumala on. Mutta yhden asian hän tietää: sen mitä Jumala ei ole. Ja sellaisen järkevä ihminen hylkää. Sillä välin tuo ymmärrys, joka ei löydä tuekseen yhtään todellista kohdetta, yhä odottaa niin kuin aine odottaa muotoa. Samoin kuin aine ei koskaan lepää ennen kuin se on muotojen täyttämä, ei ymmärryskään voi levätä muutoin kuin varsinaisessa todellisuudessa, joka syleilee kaikkia asioita.

Vasta ydinolemus voi sitä tyydyttää, ja sen Jumala vetää siltä pois askel askeleelta kiihottaakseen sen intoa ja houkutellessaan sen yhä jatkaamaan totuuden ja pohjattoman hyvyyden etsintää ja käsittämistä, niin että se ei tyytyisi mihinkään muuhun kuin huutamaan kaikkein korkeinta hyvää.

Voisitte tosin taas sanoa: ”Tehän puhuitte niin paljon siitä kuinka kaikkien kykyjen tulisi vaieta, ja nyt Te kuitenkin sijoitatte kovaa huutoa ja kaipuuta tähän hiljaisuuteen. Sehän merkitsisi suurta valitusta ja huutoa jonkin meiltä puuttuvan johdosta – ja sehän lopettaisi rauhan ja hiljaisuuden. On kyseessä sitten halu tai tarkoitus tai ylistys tai kiitos, tai mikä tahansa mielen synnyttämä tai kuvitteleva asia – niin eihän silloin vallitsisi täydellinen rauha ja ehdoton hiljaisuus.”

Kun olet kokonaan irrottanut itsesi omasta itsestäsi ja kaikista asioista ja kaikenlaatuisista kiintymyksistä ja olet siten muuntanut, ylittänyt ja hylännyt itsesi Jumalalle ehdottomassa uskossa ja täydellisessä rakkaudessa, niin silloin kaikki mitä sinussa syntyy tai sinua koskettaa, sisäisesti tai ulkoisesti, ilona tai suruna, katkerana tai suloisena, ei enää kuulukaan sinulle, vaan täysin sinun Jumalallesi, jolle olet omistautunut itsesi hylkäämällä.

Sanokaahan kenelle kuuluu lausuttu sana? Puhujalle vai kuulijalle?

Vaikka se kohdistuukin kuulijaan, kuuluu se todellisuudessa puhujalle, joka sen synnytti. Tässä eräs esimerkki: aurinko sinkoaa valonsa ilmaan, ilma ottaa valon vastaan ja saattaa sen maahan, ja siten me voimme erottaa erilaisia värejä. Tässä valo on muodollisesti ilmassa, mutta todellisuudessa auringossa: valo lähtee itse asiassa auringosta, jossa on sen alkuperä – ei ilmasta. Ilma ottaa sen vastaan ja välittää sen kaikkeen sellaiseen, joka kykenee valoa vastaanottamaan.

Sielun kanssa pätee sama periaate. Jumala kantaa Sanaa sielussa, ja sielu kätkee sen ja välittää sen voimiinsa eri tavoin verhottuna: joskus haluna, joskus hyvänä aikeena, joskus hyväntekeväisyytenä, joskus kiittolisuutena tai kaikkena sellaisena, mikä sinuun voi vaikuttaa.

Kaikki tämä kuuluu Jumalalle eikä ollenkaan sinulle. Sinun täytyy hyväksyä kaikessa siinä, mitä Jumala tällä tavoin tekee, kaiken Jumalalle kuuluvana eikä omanasi, niin kuin kirjoitettu on: ”Pyhä Henki suorittaa esirukouksia lukemattomien suurten huokausten muodossa.”* (Room. 8:26) Se rukoilee sisässämme emmekä me itse. Paavali sanoo: ”Kukaan ihminen ei voi sanoa Herra Jeesus Kristus, muutoin kuin Pyhän Hengen yhteydessä.”** (1. Kor. 12:13).

Tämä on ennen kaikkea tärkeätä: sinä et saa vaatia mitään itsellesi! Päästä irti itsestäsi ja salli Jumalan toimia kanssasi ja sinussa Tahtonsa mukaan. Tämä työ kuuluu juuri Hänelle, tämä syntymä on Hänen, itse asiassa myös jokainen yksittäinen asiakin, mistä sinä koostut. Sillä sinä olet hylännyt itsesi ja poistunut (sielusi) voimista ja niiden toiminnoista ja myös persoonallisesta luonnostasi.

Tästä syystä täytyy Jumalan saapua olemukseesi ja voimiisi, koska olet riistäytynyt irti kaikesta omistamisesta ja tullut autiomaaksi, niin kuin kirjoitettu on: ”Huutavan ääni erämaasta.”*** (Matt. 3:3) Huutakoon tämä ikuinen ääni sinussa tahtonsa mukaan ja olkoon autiomaan kaltainen sinun itsesi ja kaikkien asioiden suhteen.

Voitte nyt sanoa: ”Mutta mitä ihmisen sitten pitää tehdä tullakseen

* suom. ’sanattomien huokausten’

** nykyiset käännökset poikkeavat tästä sanallisesti melko paljon

*** RK-92, ’autiomaasta’

autiomaan tapaan tyhjäksi itsestään ja kaikista asioista? Tulisiko ihmisen odottaa koko ajan Jumalan työskentelyä eikä itse tehdä mitään, vai pitäisikö hänen sillä välin tehdä jotakin – rukoilla tai lukea tai harjoittaa joitakin muita hyviä toimia, kuten saarnojen kuulemista ja pyhien kirjoitusten opiskelua? Koska tuollaisen ihmisen ei odoteta ammentavan itseensä mitään ulkopuolelta, vaan ainoastaan sisältä, Jumalaltaan – eikö hän siten menetä jotakin tekemällä tällaisia asioita?”

Kaikki ulkoinen toiminta on tarkoitettu ja säädetty suuntaamaan ulkoista ihmistä ja harjoittamaan häntä henkiseen elämäntapaan ja hyviin töihin, jotta hän ei harhautuisi typeryyksiin: toimimaan ohjaksien tapaan silloin kun hänen taipumuksensa veisivät häntä itsestään pois päin ulkoisiin asioihin; niin että silloin kun Jumala työskentelisi hänessä, huomaisi Hän ihmisen valmiiksi eikä Hänen enää tarvitsisi vetää ihmistä erilleen Jumalalle vieraista ja karkeista asioista.

Sillä mitä enemmän iloitsee ulkoisista asioista, sitä vaikeampaa niiden jättäminenkin on, mitä voimakkaampi rakkaus sitä suurempi tuska eron hetkellä.

Kaikki toiminta ja hurskauden harjoitukset – rukoileminen, lukeminen, laulaminen, yöpalvelukset, paastoaminen, katumusharjoitukset – tai mitkä tahansa kurinalaisuuteen harjoittamiset – ovat kaikki tarkoitettu pysäyttämään ihmisen ja eristämään hänet vieraista ja Jumalalle kuulumattomista asioista.

Kun ihminen siten oivaltaa, että Jumalan henki ei työskentele hänessä ja että Jumala on hylännyt sisäisen ihmisen, on erittäin tärkeitä ulkoisen ihmisen kannalta harjoittaa tällaisia hyveitä – ja erityisesti niitä, jotka ovat juuri hänelle mahdollisia, hyödyllisiä ja välttämättömiä. Tätä ei kuitenkaan tule harjoittaa itsekkäistä syistä, vaan siten että hän – uskoen totuuden varjelevan häntä kiintymyksistä ja karkeuksiin ajautumisista – kykenee pysyttäytymään lähellä Jumalaa. Silloin Jumala voi löytää ihmisen lähituntumastaan, kun Hän tahtoo jälleen palata ja toimia ihmisen sielussa – eikä ihmistä siten tarvitse etsiä etäältä. Mutta jos ihminen tietää olevansa hyvin harjoittunut todellisissa sisäisissä asioissa: jättäköön hän silloin rohkeasti kaikki ulkoiset harjoitukset – nekin joihin hän on

sitoutunut, ja joista ei edes paavi tai piispa voi häntä vapauttaa. Jumalalle tehdyistä valoista ei kukaan voi ihmistä vapauttaa, mutta ne on muunnettava joksikin muuksi, sillä jokainen vala on sopimus Jumalan kanssa.

Mutta jos ihminen on vannonut juhlallisia valoja rukoilemisen, paastoamisen tai pyhiinvaellusten suhteen ja jos hän sitten tulee jonkin järjestön jäseneksi, hänet vapautetaan niistä, sillä tuossa järjestössä hän lupautuu kokonaan itse hyvyydelle – ja samalla Jumalalle Itselleen. Ja aivan samaa sanon myös tässä yhteydessä: mitä tahansa ihminen vannookaan moninaisten asioiden nimissä, vapautuu hän niistä saavuttaessaan todellisen sisäisyyden.

Ja sen ajan kun tämä sisäinen tila kestää – olkoon se sitten viikko, kuukausi tai vuosi – ei hetkikään siitä ole menetystä munkille tai nunnalle, koska Jumalan, joka on heidät näin ottanut kiinni ja pannut vankeuteen, täytyy myös itse ottaa vastuu toimistaan. Palattuaan itseensä tulee ihmisen pysyä ajallisissa valoissaan, mutta sen suhteen, mitä hän voi kuvitella laiminlyöneensä aikaisemmin, ei hänen tarvitse yrittää suorittaa hyvityksiä, sillä Jumala Itse hyvittää sen sinä aikana, jolloin Hän aiheutti ihmisen toimeettomuuden. Ihmisen ei tulisi toivoa voivansa hyvittää sitä millään luodun olennon tavalla, koska vähäisinkin Jumalan toimi on suurempi kuin mitkään luotujen olentojen toimet.

Näin on sanottu oppineille ja valaistuille ihmisille, joita Jumala ja pyhät kirjoitukset ovat opettaneet ja valaisseet. Mutta kuinka on sitten yksinkertaisen maallikon laita, joka ei tiedä tai ymmärrä mitään muuta kuin ruumiillista kurinalaisuutta mutta joka on rukouksessa tai muulla tavoin vannonut jonkin valan? Hänelle sanoisin näin: jos hän tuntee sen esteeksi ja ajattelee pääsevänsä lähemmäksi Jumalaa ilman sitä, niin hylätköön rohkeasti valansa. Sillä jokainen toimi, joka tuo lähemmäksi Jumalaa ja Hänen syleilyään – on myös paras mahdollinen toimi.

Juuri tätä Paavali tarkoitti sanoessaan: ”Kun täydellisyys tulee, täytyy osittaisuuden kadota.”* (1. Kor. 13:10) On suuri ero pappien edessä tehdyn valan ja sellaisen kesken, joka on suoritettu Itse Jumalan ykseydessä. Jos ihminen lupaa jotakin Jumalalle, tekee hän sen siinä kiitettävässä

* RK-92, ”kun täydellinen tulee...”

tarkoituksessa, että hän täten sitoo itsensäkin Jumalaan – ja tuona hetkenä hän saattaa ajatella sen olevan parasta mahdollista. Mutta mikäli hän kuitenkin oppii vielä paremman tavan – ja myös kokemuksesta tietää sen paremmaksi, olkoon hän täysin vapautunut aikaisemmasta – ja täysin tyytyväinen.

Tämä on varsin helposti todistettu, sillä ihmisen tulisi ajatella pikemminkin hedelmiä ja sisäistä todellisuutta kuin ulkoisia toimia. Kuten Paavali sanoo: ”Kirjain (eli ulkoinen toimi) kuolettaa, mutta henki antaa elämän.” (2. Kor. 3:6) Mikä merkitsee totuuden sisäistä toteuttamista. Teidän tulisi panna tarkkaan merkille tämä ja seurata ennen kaikkea sellaista, mikä sopii teille parhaiten tätä silmällä pitäen.

Henkenne tulisi ylentyä eikä alentua – olla pikemminkin tulella – ja kuitenkin vapaana ja tyynessä hiljaisuudessa. Ei ole tarpeen kertoa Jumalalle tarpeitaan tai halujaan: Hän tietää ne jo. Kristus sanoi opetuslapsilleen: Kun rukoillette, älkää käyttäkö monia sanoja rukouksissanne fariseusten tapaan, sillä he ajattelevat tulevansa monisanaisuutensa johdosta kuulluiksi.”* (Matt. 6:7) Että mekin täällä voisimme etsiä tätä rauhaa ja sisäistä hiljaisuutta, niin että ikuinen Sana voisi tulla lausutuksi meidän sisässämme ja myös ymmärretyksi – ja että me voisimme tulla yhdeksi sen kanssa – auttakoon siinä meitä Isä ja tuo Sana ja niiden kummankin Henki.

Amen.

1. Quint (QT s. 525) epäilee tämän saarnan autenttisuutta. Mutta ks. LW IV, 102. Suomentajan mielestäkin sisältöä on osittain muokattu melko paljon.

2. Jeesuksen historiallinen syntymä erotettuna ikuisesta syntymästä.

3. ’zuoval’, ts. ’satunnaisia’ skolastisessa merkityksessä.

4. Dominikaanina asettaa Eckhart ymmärryksen tahdon yläpuolelle, toisin kuin fransiskaanit. Hän on käynyt tästä asiasta keskusteluja fransiskaani kenraali Gonsalvuksen kanssa Pariisissa.

5. ’lîdet’, kirjaimellisesti kärsii: ks. Saarna 2, viite 7.

* ’fariseusten’ sijasta suom. Raamatuissa ’pakanat’

6. Damaskukseen johtavalla tiellä.

7. Ts. silmä ei voi olla näkemättä, jne.

8. Johanneksen evankeliumin kommentaarissa Eckhart asettaa Martan Marian yläpuolelle (LW III, 112) perimätiedon mukaan (Clark). Ristiriita on kuitenkin pikemminkin näennäinen kuin todellinen.

9. Kiireisenä hallintovirkailijana on Eckhartin täytynyt olla hyvin perillä tästä ongelmasta.

10. Ks. viite 3.

SAARNA 4 (Pf 4, QT 59)

ET CUM FACTUS ESSET JESUS ANNORUM DUODECIM ETC.
(Luuk. 2:42)

Evankeliumista luemme siitä kuinka Herramme 12-vuotiaana meni Joosefin ja Marian kanssa Jerusalemin temppeliin. Kun he olivat lähteneet sieltä, jäi Jeesus temppeliin heidän tietämättään. Sitten he tulivat kotiinsa ja alkoivat kaivata häntä, etsivät häntä tuttavien ja heidän lastensakin joukosta sekä väkijoukosta mutta eivät voineet löytää häntä. He olivat kadottaneet hänet väkijoukkoon. Ja niin heidän täytyi palata takaisin sinne mistä olivat tulleet. Ja kun he palasivat lähtöpaikkaansa, temppeliin, löysivät he hänet.

Ja todellakin, että voisitte löytää tämän jalon syntymän¹, täytyy teidän lähteä väkijoukosta ja palata siihen lähteeseen ja perustaan, josta olette lähteneetkin. Kaikki sielun voimat ja niiden toiminnot ovat tuota väkijoukkoa. Muisti, ymmärrys ja tahto erillistävät teitä – ja siksi pitää teidän ne jättää: aistihavainnot, kuvitelmat tai mitkä tahansa sellaiset, joista ajattelette löytävänne itsenne. Sen jälkeen saatattelöytää tämän syntymän, mutta ette millään muilla keinoin – uskokaa tai älkää! Häntä ei löydetty edes ystäviensä keskuudesta eikä sukulaisten tai tuttavien seurasta, koska niihin ihminen pikemminkin kokonaan kadottaa 'hänet'. Vastaavasti herää myös kysymys, voiko ihminen löytää tämän syntymän mistään sellaisista asioista, jotka ovat jumalaisia mutta yhä aistien ulkoapäin tuomia kuten ajatuksista Jumalan hyvydestä, viisaudesta, säälistä tai kaikesta sellaisesta – sinänsä jumalaisesta – mitä ymmärrys saattaa itse kehitellä. Voisiko ihminen löytää tuon syntymän näistä asioista? Todellisuudessa hän ei voi. Sillä vaikka tämä kaikki on hyvää ja jumalaista, on se kokonaan ulkoapäin aistien välityksellä tullutta. Mutta kaiken pitää kummuta sisästä, Jumalasta, että tämä syntymä valaisisi todellisesti ja selkeästi. Kaikkien

toimintojesi pitää lakata, ja kaikkien voimiesi tulee palvella Hänen päämääriään eikä omiasi. Mikäli tämä on toteutettava, täytyy Jumalan yksin se suorittaa, ja sinun pitää vain olla siinä vastaanottavainen. Jos todella kykenet poistumaan omasta tahdostasi ja omasta tietoisuudestasi, tulee Jumala omine tietoisuuksineen varmasti ja halukkaasti sijaan ja valaisee siellä kaiken selvästi. Siellä missä Jumala tällä tavoin tunnistaa Itsensä, siellä ei sinun tietoisuuttasi voi olla olemassa eikä se olisi hyödyksikään.

Älä kuvittelekaan, että sinun järkeilysi voisi kasvaa Jumalan tuntemukseksi. Jos Jumalan on määrä jumalaisesti valaista sinussa, ei sinun luonnollisen järkesi valo voi siinä mitenkään auttaa. Sen pitää päinvastoin raueta tyhjiin ja kokonaan poistua itsestään – ja vasta silloin voi Jumala valaista omalla valollaan – ja Hän saattaa takaisin sisäisyyksiin Itsensä kera sen kaiken, minkä olet jättänyt – ja tuhatverroin enemmänkin, sekä aivan uuden tavan säilyttää tuon kaiken. Tästä on olemassa vertaus evankeliumissa. Kun Herramme oli puhunut niin kovin ystävällisesti kaivolla naiselle, joka oli pakana, tämä jätti astiansa ja juoksi kaupunkiin ilmoittaen ihmisille, että todellinen Messias oli saapunut. Ihmiset, jotka eivät uskoneet häntä, lähtivät hänen mukaansa nähdäkseen omin silmin. Vasta silloin he sanoivat hänelle: ”Nyt me uskomme, emme kuitenkaan sinun sanojesi tähden, vaan pikemminkin siksi, että olemme itse hänet nähneet.” (Joh. 4:42) Todellakin, ei mikään olennollinen taito eikä oma viisautesi tai tietosi voi tehdä sinulle mahdolliseksi Jumalan tuntemusta jumalaisella tavalla. Sillä että voisit tuntea Jumalan Hänen tavallaan, täytyy oma tietoisuutesi tyhjentyä, ja sinun pitää unohtaa itsesi ja kaikki olennot.

Nyt te voitte sanoa: ”Mitä sitten teen ymmärrykselläni, jos sen on määrä tyhjentyä ja tulla toimettomaksi? Onko juuri tuo minulle parhaaksi – kohottaa mieleni tiedostamattomaan tietoisuuteen, jossa ei ole mitään olemassa? Sillä jos olisin tietoinen jostakin, ei kyseessä olisikaan tiedostamaton tila, enkä siten olisikaan tyhjentynyt ja paljas. Onko minun sitten oltava täydellisessä pimeyden tilassa?”

Tietenkin! Et voi tehdä mitään parempaa kuin asettautua pimeyteen ja tiedostamattomuuteen. ”Mutta pitääkö kaiken sitten häipyä – ja onko

mitään tietä takaisin?” Ei todellakaan, aivan oikeutetusti – paluuta ei ole. ”Mutta mitä on tämä pimeys? Miten kutsut sitä? Mikä se on nimeltään?” Ainoa sen nimitys on ’mahdollinen vastaanottokyky’, josta todellakaan ei puutu olemassaoloa eikä se ole missään muussakaan suhteessa puutteellinen, vaan muodostaa sen mahdollisen vastaanottokyvyn, jonka puitteissa sinut voidaan täydellistää. Juuri tästä syystä siitä ei ole paluuta. Mutta jos palaat takaisin, ei se johdu itse todellisuudesta vaan jostakin muusta – aisteista, maailmasta tai paholaisesta. Ja jos annat periksi takaisin paluun kiihokkeelle, joudut varmasti synnin pariin, ja saatat luisua jopa ikuiseen kadotukseen saakka. Tästäkään syystä paluuta ei ole, on vain paine kulkea eteenpäin – että tämä mahdollisuus löydetäisiin ja toteutettaisiin. Tuo mahdollisuus ei milloinkaan ole levossa ennen kuin se on kaiken olemassa olevan täyttämä. Aivan kuten ainekaan ei lepää ennen kuin se on kaikkien mahdollisten muotojen täyttämä, ei ymmärryksen lepää ennen kuin se on toteuttanut kaikki mahdollisuutensa.

Tähän asiaan liittyen on eräs pakanallinen opettaja sanonut: ”Luonnossa ei ole mitään taivaita nopeampia, koska ne ylittävät kaiken muun nopeudessaan.” Kuitenkin ihmismieli varmasti ylittää ne nopeudessaan! Kunhan se vain voisi säilyttää todelliset mahdollisuutensa koskemattomana, pysyen alhaisten ja karkeiden asioiden tahraamattomissa ja jakamattomissa. Näin se ylittäisi korkeimman taivaankin eikä lopettaisi ennen kuin se saavuttaisi lopullisen huipun – tullakseen siellä Korkeimman Jumalan ravitsemaksi ja vaalimaksi.

Mitä taas tulee siihen hyötyyn, mikä koituu sinulle tämän mahdollisuuden tavoittelusta: itsesi pitämisestä puhtaana ja paljaana, seuraten ja jäljittäen ainoastaan tätä pimeyttä ja tuntematonta – palaamatta takaisin – sisältää se mahdollisuuden voittaa Hänet, joka sisältää kaikkeen. Ja mitä paljaampi olet itsesi suhteen ja tietämätön kaikista asioista, sitä lähempänä olet Häntä. Jeremias sanoo tästä paljoudesta: ”Johdatan rakkaani erämaahan, ja puhun hänelle hänen sydämessään.”² Todellinen ikuinen sana lausutaan ainoastaan yksinäisyydessä, missä ihminen on autiomaan ja vieras sekä itsensä että moninaisuuden suhteen. Tätä murheellista itsestään vieraantumista kaipaa profeetta sanoessaan:

”Kuka antaisi minulle kyyhkysen siivet, että voisin lentää sinne, missä saan levon?”* (Ps. 55:6) Missä ihminen sitten löytää levon? Todellakin siellä, missä on tapahtunut kaikkien olentojen hylkääminen, niistä eristäytyminen ja vieraantumisen. Tästä syystä David on sanonut: ”Olisin mieluummin hylättynä ja torjuttuna Jumalani talossa kuin oleskelisin kunnioitettuna ja vauraana syntisten kapakoissa.”** (Ps. 84:10)

Nyt voitte sanoa: ”Sittenhän on todella aina välttämätöntä olla paljaana ja vieroitettuna kaikesta ulkoisesta ja sisäisestä: voimista ja niiden toimunnoista – pitääkö tuon kaiken antaa mennä? Jumalalle on hirvittävä asia jättää ihminen vaille tukea, kuten profeetta sanoo: ’Voi minua, jonka karkotusta pidennetään.’*** (Ps. 120:5) Jumalako pidentää karkotustani tänne – edes valaisematta tai rohkaisematta minua tai työskentelemättä minussa, niin kuin opetuksesi edellyttäisi. Jos ihminen on puhtaan tyhjyyden tilassa, eikö kuitenkin olisi parempi tehdä jotakin synkkyyden ja yksinäisyyden lyhentämiseksi, kuten rukoilla tai kuunnella saarnoja tai tehdä jotakin muuta hyveellistä auttaakseen itseään?”

Ei, ja tästä voitte olla vakuuttuneita! Täydellinen hiljaisuus mahdollisimman kauan aikaa on kaikista parasta sinulle. Et voi vaihtaa tätä tilaa mihinkään muuhun ilman vahinkoa. Se on aivan varmaa. Haluaisit osaksi itse valmistautua ja osaksi antaa Jumalan valmistaa itseäsi, mutta näin ei voi tapahtua. Et voi ajatella tai haluta valmistaa itseäsi nopeammin kuin mitä Jumala voi astua sisään sinua valmistamaan. Mutta vaikka tämä olisikin jaettava, niin että sinä suorittaisit valmistelut ja Jumala työskentelyn tai astuisi sisään – mikä tosin on mahdotonta – tulisi sinun tietää, että Jumalan täytyy toimia ja astua Itse sinuun sillä hetkellä, kun Hän huomaa sinut valmiiksi. Älä luulekaan, että Jumala on inhimillisen puusepän kaltainen, joka tekee työtä tai on tekemättä halunsa mukaan – ja voi tehdä tai jättää tekemättä niin kuin tahtoo. Jumalan suhteen tämä ei päde: kun Jumala havaitsee sinut valmiiksi, Hänen täytyy toimia, virrata sinuun, aivan kuten auringon täytyy kirkkaalla ja selkeällä

* suom. Raamatussa 55:7, ’etsisin lepopaikan’

** suom. Raamatussa 84:11, sanamuoto poikkeaa melko paljon

*** sanamuoto poikkeaa melko paljon nykyisistä

säällä paistaa – eikä pidättyä siitä. Olisi todella vakava puutteellisuus Jumalassa, mikäli Hän ei suorittaisi sinussa mitään suuria tekoja eikä valaisi suurta hyvyttä sinuun silloin, kun Hän huomaa sinut tällä tavoin tyhjentyneeksi ja paljaaksi.

Samankaltaisesta asiasta opettajat kirjoittavat kertoessaan, että heti kun lapsen materaalinen puoli on äidin kohdussa valmiina, muodattaa Jumala ruumiiseen sen elävän hengen, joka on sielu, ruumiin kaava. Valmistuminen ja sisäänvirtaus tapahtuvat yhdessä ja samassa hetkessä. Kun luonto saavuttaa korkeimman lakipisteensä, Jumala antaa armonsa laskeutua: heti kun henki on valmis, Jumala saapuu epäröimättä ja välittömästi. Salaisuuksien kirja kertoo Herran julistaneen ihmiskunnalle: ”Minä seison ovella kolkuttaen ja odottaen; jokaisen kanssa, joka päästää minut sisään, minä nautin illallisen.” (Ilm. 3:20) Jumalaa ei tarvitse etsiä sieltä ja täältä, Hän ei ole sydämesi ovea kauempana. Siellä Hän seisoo kärsivällisesti odottaen, olisiko joku valmis avaamaan oven ja laskemaan Hänet sisään. Häntä ei tarvitse kutsua kaukaa: Hän tuskin maltaa odottaa, että avaisit ovesi. Hän kaipaa sinua tuhatverroin enemmän kuin sinä Häntä: avaaminen ja sisään-tulo tapahtuvat yhdessä ja samassa hetkessä.

Nyt te voitte sanoa: ”Kuinka se voi olla niin? Minä en voi tuntea Hänen läsnäoloaan.” Pankaa merkille se, kuinka te tiedostatte Hänet, ei ole teidän vallassanne vaan Hänen. Silloin kun Hänelle sopii, Hän näyttäytyy – ja Hän voi kätkeytyä aina niin tahtoessaan. Juuri tätä Kristus tarkoitti sanoessaan Nikodemukselle: ”Henki kulkee missä tahtoo: kuulet sen äänen, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee.”* (Joh. 3:8) Näin ilmaisten hän puhui ristiriitaisesti: ”Kuulette, mutta ette kuitenkaan tiedä.” Kuulemallahan me juuri tulemme tietämään. Kristus tarkoitti, että kuulemalla se imetään ja sulatetaan itseensä eli vastaanotetaan – mutta itsetiedottomasti. Teidän on syytä tietää, ettei Jumala voi jättää mitään paljaaksi tai tyhjäksi. Jumala ja luonto eivät kestäisi, että jokin jäisi sellaiseen tilaan. Ja vaikka luulisittekin, ettette voi tuntea Hänen läsnäoloaan tai että Häntä ei laisinkaan ole teissä, ei asianlaita ole näin. Sillä mikäli taivaiden alla olisi mitä tahansa – pientä tai suurta –

* henki-sanana tilalla nyky. ’tuuli’, merkitys lienee sama

tyhjänä, täytyisi taivaiden joko vetää se ylös tai sitten taipua alaspäin ja täyttää se itsellään. Sen tähden pysykää hiljaisuudessa ja älkää epäröikö tyhjyyttänne, sillä juuri tällä hetkellä voitte kääntyä pois päin – palaa-matta koskaan takaisin.

Nyt voitte sanoa: ”Koska Te aina näytätte otaksuvan, että jonakin päivänä tämä syntymä tapahtuu minussakin ja että tuo Poika siten syntyy minussa – niin voinko sitten saada minkäänlaisia merkkejä, joista voisin tunnistaa tuon todella tapahtuneen?” Kyllä vaan! On olemassa kolme varmaa merkkiä. Kerron tässä vain yhdestä. Minulta kysytään usein, voiko ihminen saavuttaa sellaisen asteen, missä häntä eivät enää aika, moninaisuus ja aine voi rajoittaa. Varmasti! Kun tämä syntymä kerran on todella tapahtunut, ei yksikään olento voi enää olla esteenä; ne sitä vastoin kaikki osaltaan johtavat Jumalaa ja tätä syntymää kohti. Otta-kaamme esimerkiksi salama. Mihin tahansa se iskeekin, puuhun, eläi-meen tai ihmiseen, kääntää se heti huomion itseensä. Ihminen, joka on selin sen suhteen, kääntää välittömästi kasvonsa sitä kohti. Jos puulla on tuhat lehteä, ne kaikki kääntäisivät yläpuolensa salamaniskun suuntaan.

Näin tapahtuu kaikille, joissa syntymä ilmenee, he kääntyvät heti kaikkineen – olkoot ne sitten sitä ennen olleet kuinka maallisia tahansa – tätä syntymää kohti. Itse asiassa aikaisemmin esteinä olleet asiat ovatkin nyt parhaiten avuksi. Huomiosi on niin täysin kääntynyt tätä syntymää kohti, että havaitset kaikessa näkemässäsi ja kuulemassasi ainoastaan tämän syntymän. Kaikista asioista tulee sinulle Jumalaa, sillä havaitset niissä kaikissa ainoastaan Jumalan, aivan kuten kauan aurinkoa katsellut näkee sen kaikessa sellaisessakin, mitä katsoo myöhemmin. Jos tämä Jumalan katselu ja etsintä puuttuu joka ainoasta asiasta, puuttuu sinulta silloin itse tuo syntymäkin.

Nyt saatatte kysyä: ”Pitäisikö jokaisen tuohon tilaan päässeeseen harjoittaa katumusta? Eikö hän menetäkin jotakin jos jättää pois katumus-harjoitukset?” Katumusharjoitukset oli muiden muassa alunperin aja-teltu tiettyyn tarkoitukseen: oli sitten kyseessä paasto, itsetarkkailu, rukous, polvistuminen, kurinalaistaminen³, jouhipaitojen pitäminen, kovalla alustalla makaaminen tai mikä tahansa muu muoto – tuo kaikki

aiheutuu siitä, että ruumis ja liha on aina vastustavat henkeä. Ruumis on usein liian voimakas henkeen nähden, ja niiden kesken käydään todellista taistelua ja lakkaamatonta kamppailua. Tässä maailmassa ruumis on rohkea ja voimakas, koska tämä on sen koti, jossa maailma auttaa sitä. Maa on sen isänmaa, ja se saa apua kaikilta sukulaisiltaan: ruoka, juoma, kevyt elämä – kaikki ne ovat hengen vastaisia. Henki on täällä vieraalla maaperällä, mutta taivaassa ovat sen sukulaiset, sen koko rotu. Siellä sillä on hyviä ystäviä, mikäli se ponnistellee sinne ja tekee sen kodikseen. Ja auttaaksemme henkeä sille vieraassa ympäristössä – ja ehkäistäksemme lihaa jossakin määrin tässä taistelussa – niin ettei se voittaisi henkeä – me asetamme lihalle katumusharjoituksia ohjaksiksi, joilla sitä voidaan hillitä niin, että henki saattaa sitä vastustaa. Tämän kaiken tarkoituksena on saattaa se valvonnan alaiseksi, mutta jos sinun pitää se kerran vangita ja hillitä, voit tehdä sen tuhatverroin paremmalla tavalla asettamalla sille rakkauden ohjastimet! Rakkauden avulla voitat sen kaikista varmimmin ja lastaat sille raskaimman taakan.

Tästä syystä Jumala odottelee meitä eniten juuri rakkaudessaan, sillä rakkaus muistuttaa kalastajan koukkua. Kalastajakaan ei voi saada kalaa ennen kuin se on koukussa. Kun koukku on nielty, on kalastaja varma saaliistaan, vaikka se kuinka vääntelee ja kääntyilee sinne tänne, hän on varma tämän kalan saamisesta. Ja samaa sanon rakkaudestakin: sillä, joka on siihen tarttunut, on kaikista lujimmin sidottu mutta kantaa samalla kaikkein miellyttävintä taakkaa. Se, joka on ottanut tämän suloisin taakan itselleen, voi yhä paremmin ja edistyy enemmän kuin mitä mitkään ihmisten harjoittamat ankarat keinot voivat saada aikaan. Ja hän kykenee myös iloisesti kantamaan ja kestäämään kaiken, mikä osuu hänen kohdalleen – mitä tahansa Jumala hänelle määrääkin – ja voi myös iloisesti antaa anteeksi kaiken sen vääryyden, jota häntä vastaan tehdään. Mikään muu kuin rakkauden suloinen side ei vie sinua yhtä lähelle Jumalaa ja tuo Jumalaa samassa määrin omaksesi. Ihmisen, joka on löytänyt tämän tien, ei tarvitse muita enää etsiä. Joka on kiinni tässä koukussa, on siinä niin lujasti, että jalka, käsi, suu, silmät, sydän ja kaikki, mikä on ihmisen, kuuluvat ainoastaan Jumalalle.

Et voi siten paremmin keinoin voittaa tätä vihollista⁴ ja estää sitä vahingoittamasta sinua, kuin turvautumalla rakkauteen. Juuri tästä on kirjoitettu: ”Rakkaus on voimakas kuin kuolema ja ankara kuin helvetti.”* (Kork.v. 8:6) Kuolema erottaa sielun ruumiista, mutta rakkaus erottaa sielusta kaikki asiat – se ei siedä mitään sellaista, joka ei ole Jumalaa tai Häneen kuuluvaa. Jokainen, joka on tarttunut tähän verkkoon ja kulkee tätä tietä, suorittaa kaiken ikään kuin samana. Ei ole enää merkitystä sillä, tekeekö hän jotakin vai jättää tekemättä. Ja kuitenkin on sellaisen ihmisen pieninkin toimi hyödyllisempi ja hedelmällisempi hänen itsensä ja kaikkien ihmisten kannalta – ja enemmän Jumalan mielen mukainen – kuin kaikki toisten sellaiset työt, jotka eivät ole mitenkään kuolemansyntejä mutta joiden suorittajissa ei ole samaa rakkautta kuin hänessä. Hänen leponsa on hyödyllisempää kuin toisten työskentely. Joten tarkkailla tätä koukkua, niin että voisitte tulla autuaasti kiinnitetyiksi: sillä mitä enemmän olette siihen tarttuneet, sitä vapaampia te samalla olette.

Siinä, että me siten voisimme tulla kiinnitetyiksi ja vapautetuiksi, auttakoon meitä valon Isä, joka on rakkaus itse.

Amen.

1. Siirtymä on jyrkähkö, palaamme Eckhartin kestoaiheeseen Sanan syntymiseen sielussa. Ks. Saarna 1, viite 4.

2. Itse asiassa Hoosea 2:14. Nykyiset käännökset ovat melko kaukana tästä muodosta.

3. eli ruoskiminen

4. ruumista

* ’helvetti’ bibliassa, muissa ’tuonela’

SAARNA 5 (Pf 5, Q 65)

DEUS CHARITAS EST QUI MANET IN CHARITATE IN DEO
MANET ET DEUS IN EO
(1. Joh. 4:16)

”Jumala on rakkaus. Se, joka pysyy rakkaudessa, pysyy Jumalassa, ja Jumala pysyy hänessä.” Ottakaamme käsittelyyn ensimmäinen lause: ”Jumala on rakkaus.” Tämä pitää paikkansa, koska kenet hyvänsä rakkauteen kykenevän Hän pyrkii saamaan rakkaudellaan rakastamaan Häntä. Toisaalta ”Jumala on rakkaus” siinä mielessä, että kaikki Hänen luomansa rakkauteen kykenevä pakottaa Hänet omalla rakkaudellaan rakastamaan itseään (luotuja) – tahtoo Hän sitä tai ei. Lisäksi on ”Jumala rakkaus”, koska Hän ajaa kaiken rakastamiseen kykenevän omalla rakkaudellaan eroon kaikesta moninaisuudesta. Sikäli kuin Jumalaa voidaan rakastaa moninaisuudessa, vetää tuo rakkaus, joka Hän on, tämän rakastavan pois moninaisuuden parista Hänen omaan ykseyteensä. ”Jumala on rakkaus” vielä siinäkin mielessä, että Hän antaa kaikille olennoille niiden olemassaolon ja elämän sekä ylläpitää ne rakkautensa kautta.

Jos joku kysyisi, mitä Jumala on, vastaisin siihen nyt, että Jumala on rakkaus ja itse asiassa niin rakastettava, että kaikki olennot pyrkivät rakastamaan Hänen rakastettavuuttaan – tietoisesti tai tietämättään, kaipavatko he sitä tai eivät. Jumala on rakkaus ja rakastettava aina siinä määrin, että kaiken rakastamiseen kykenevän täytyy rakastaa Häntä – haluaa se sitä tai ei. Ei ole olemassa niin arvotonta olentoa, että se voisi rakastaa mitään pahaa, sillä kaiken, mitä rakastetaan, täytyy joko näyttää hyvältä tai sitten olla hyvää. Mutta kun kokoamme yhteen kaiken sen hyvän, mitä kaikki olennot voivat saada aikaan – on se kuitenkin Jumalan rinnalla täysin arvotonta. Augustinus on sanonut: ”Rakastakaa sitä, minkä voitte rakastaen saavuttaa – ja pitäkää se, mikä tyydyttää sieluanne.”

”Jumala on rakkaus.” Lapsukaiseni, pyydän teitä kiinnittämään huomiota sanoihini. Jumala rakastaa minun sieluani niin paljon, että Hänen elämänsä ja olemuksensa ovat riippuvaisia juuri Hänen rakkaudestaan minuun, tahtoo Hän sitä tai ei. Jumalan estäminen rakastamasta minua olisi samaa kuin erottaisi Hänet Hänen jumalallisesta lähteestään, sillä Jumala on niin rakkaus kuin myös totuus, ja yhtä varmasti kuin Hän on hyvyys, on Hän myös rakkaus. Tuo on paljas totuus, sillä Jumala elää. Nauttimamme ruumiin ruoka muuttuu meiksi, mutta vastaanottamamme henkinen ruoka muuttaa meidät itsekseen. Tästä syystä ei jumalaista rakkautta oteta ulkoapäin, sillä silloin muodostuisi kaksinaisuus. Sitä vastoin jumalainen rakkaus ottaa meidät itseensä, ja me olemme siinä yhtä. Seinällä oleva maali¹ pysyy siinä seinän ansiosta, siten myös kaikki olennot säilyttävät olemassaolonsa rakkauden avulla, joka on Jumala.

”Jumala on rakkaus. Se, joka pysyy rakkaudessa, pysyy Jumalassa, ja Jumala pysyy hänessä.”

Henkisten ja ruumiillisten asioiden välillä on eroa. Jokainen henkinen asia voi olla toisen asian sisässä, mutta mikään ruumiillinen ei voi olla toisessa. Saavissa saattaa olla vettä, ja se ympäröi veden, mutta siinä, missä on puuta, ei vettä ole. Tässä merkityksessä ei mikään aineellinen asia voi sisältyä toiseen asiaan, mutta jokainen henkinen asia voi sisältyä myös toiseen. Jokainen yksittäinen enkeli kaikkine iloineen, onnellisuksineen ja autuuksineen on myös toisessa yhtä täydellisesti kuin itsessäänkin. Ja jokainen enkeli kaikkine iloineen ja autuuksineen on myös minussa, niin kuin Jumalakin kaikkine autuuksineen – vaikka en olekaan siitä tietoinen. Jos otamme esimerkiksi alimman enkelin puhtaassa luonnossaan: pieninkin hänestä lankeava säde tai kipinä riittäisi valaisemaan koko maailman autuudella ja ilolla. Katsokaa, kuinka suurenmoinen hän itse asiassa onkaan! Lisäksi olen joskus maininnut, että enkelit ylittävät kaikki määrälliset ja laadulliset käsitteet. Mutta jätän nyt sivuun rakkauden ja tulen tietoisuuteen: Jos vain voisimme tuntea ne², olisi koko maailman hylkääminen meille helppoa. Mikäli Jumalan olisi määrä antaa kaiken, mitä Hän on koskaan tehnyt tai tulee tekemään – itsensä mukaan lukien – minun sielulleni, ja jos silloin jäisin vain yhden

hiuksenkin verran vaille – ei sieluni voisi olla tyytyväinen, enkä minä voisin olla onnellinen. Että olisin onnellinen, täytyy kaikkien asioiden olla minussa – Jumala mukaan lukien. Missä olen minä, siellä on Jumalakin, ja silloin olen Jumalassa, ja missä Jumala on, siellä olen minäkin.

”Se, joka pysyy rakkaudessa, pysyy Jumalassa, ja Jumala pysyy hänessä.” Jos minä sitten olen Jumalassa, niin siellä missä Jumala on, olen minäkin, ja missä minä olen, on Jumalakin – tai muutoin pyhät kirjoitukset valehtelevat. Missä minä olen, siellä on Jumalakin: se on paljas totuus ja yhtä todellista totuutta kuin että Jumala on Jumala. ”Uskollinen palvelija, asetan sinut kaikkien asioitteni haltijaksi.*” (Matt. 25:21) Se merkitsee: koska Jumala on kaikissa olennoissa oleva hyvyys, niin Hän asettaa teidät kaiken haltijaksi moninaisuudenkin suhteen. Toisaalta tuo tarkoittaa sitä, että koska kaikki olennot juontavat autuutensa puhtaasta ykseydestä Jumalan itsensä kanssa – josta Häinkin ammentaa oman autuutensa – merkitsee se samalla sitä, että Jumala asettaa juuri hyvyytensä takia meidät kaiken haltijaksi. Lisäksi Hän asettaa meidät kaiken Hänen omansa haltijaksi, mikä merkitsee kaikkea sitä, millä Häntä nimitetään ja mikä voidaan panna sanalliseen muotoon tai tulla ymmärretyksi. Tällä tavoin Hän asettaa meidät kaikkien Hänen asioittensa haltijaksi.

”Isä, rukoilen Sinua tekemään heidät yhdeksi, niin kuin minä ja Sinä olemme yhtä.” (Joh. 17:21) Silloin kun kahdesta pitää tulla yhtä, täytyy toisen kadottaa olemuksensa. Näin tapahtuu, ja jos Jumalasta ja sinun sielustasi pitää tulla yhtä, sielusi täytyy menettää oman olemuksensa ja elämänsä. Niin kauan kuin jotakin on vielä jäljellä, ne voivat yhdistyä, mutta että ne voisivat todella tulla yhdeksi, toisen täytyy menettää identiteettinsä ja toisen säilyttää identiteettinsä, silloin niistä tulee yksi. Pyhä Henki sanoo: ”Tulkoon heistä yhtä niin kuin mekin olemme yhtä.”³ – ”Rukoilen Sinua, tee heidät yhdeksi meissä.”

”Minä rukoilen Sinua.” Kun rukoilen jotakin, rukoukseni on tyhjä. Kun rukoilen tyhjyyttä, rukoilen siten kuin tuleekin rukoilla. Kun yhdistyn siihen, missä kaikki menneet, nykyiset ja tulevat asiat ovat läsnä, ovat ne kaikki yhtä lähellä ja samaa; ne kaikki ovat Jumalassa ja minussa.

* nyk. muoto 'paljon haltijaksi'

Silloin ei ole tarvetta ajatella 'Heikkiä tai Kaukoa'⁴. Jos joku rukoilee jotakin muuta kuin ainoastaan Jumalaa, sitä voidaan kutsua epäjumalan palvelukseksi tai jumalattomuudeksi. Ne, jotka 'rukoilevat hengessä ja totuudessa', rukoilevat oikealla tavalla (Joh. 4:24). Jos rukoilen jonkun puolesta – Heikin tai Kaukon – rukoilen heikkouden tilassa. Kun en rukoile kenenkään tai minkään puolesta, silloin rukoilen todellisimmin, koska Jumalassa ei ole Heikkiä tai Kaukoa. Jos rukoilemme Jumalaa jonakin muuna kuin Jumalana, on se uskon puutetta ja epätäydellistä, koska silloin asetetaan jotakin Jumalan rinnalle. Kuten aiemmin sanoin, se on Jumalan tyhjiyden tekemistä ja Jumalan tekemistä tyhjiydestä. ”Jumala on rakkaus. Se, joka pysyy rakkaudessa pysyy Jumalassa ja Jumala hänessä.”

Osallistukaamme tähän rakkauteen, josta olen puhunut. Auttakoon meitä siinä rakas Herramme Jeesus Kristus.

Amen.

1. Engl. käännöksessään Evans on kääntänyt 'kankaan väri', mikä on väärä käännös, vaikkakin värin läheisempi tunkeutuminen kankaaseen vaikuttaisi paremmalta kielikuvalta. Toisessa saarnassa (n:o 77) Eckhart todella käyttää kumpaakin kuvausta.

2. Enkelit.

3. Mikä tarkoittaa, että kolminaisuuden kolme persoonaa ovat yhtä – seikka, jota Eckhart usein korostaa.

4. Tai mitä tahansa muuta nimeä. Nykysaksassa 'Hinz ja Kunz'.

SAARNA 6 (Pf 6, Q 1, QT 1)

INTRAVIT JESUS IN TEMPLUM DEI ET EJICIEBAT OMNES VENDENTES ET EMENTES (Matt. 21:12)

Pyhästä evankeliumista voimme lukea, että Herramme meni temppeliin ja heitti ulos ne, jotka ostivat ja myivät ja sanoi kyyhkysiä ja muita myyville seuraavaa: ”Viekää nämä asiat täältä! Viekää ne pois!” (Joh. 2:16) Miksi sitten Jeesus heitti pois nuo, jotka ostivat ja myivät ja käski kyyhkysiä kauppaavat viemään ne pois sieltä? Hänellä ei ollut muuta tarkoitusta kuin puhdistaa temppeli, aivan kuin hän oli tahtonut sanoa: minulla on oikeus tähän temppeliin ja haluan sen itselleni ollakseni siinä herrana. Mitä tämä sitten tarkoittaa? Tämä temppeli, jossa Jumala voi ehdottomasti hallita tahtonsa mukaan, on ihmisen sielu, jonka Hän on tehnyt täysin Itsensä kaltaiseksi, aivan kuten saamme lukea Herran sanoneen: ”Tehkäämme ihminen kuvaksemme ja kaltaiseksemme.” (1. Moos. 1:26) Ja näin Hän myös teki. Jumala on tehnyt sielun niin kaltaiseksi, ettei mikään muu taivaan ja maan kaikista Hänen ihmeellisesti luomistaan suurenmoisista olennoista muistuta Jumalaa yhtä paljon kuin ihmisielu. Juuri tästä syystä Jumala tahtoo puhdistettavan tämä temppeli, että Hän voisi olla siinä täysin ainoana asiana. Tämä temppeli on juuri Hänen mukaisensa siitä syystä, että se on juuri niin Hänen kaltaisensa – ja Hän on siinä tyytyväinen: voidessaan olla siinä ainoana asiana.

Miettikäähän nyt keitä olivat – ja yhä ovat – nuo, jotka ostivat ja myivät? Ottakaahan vastaan hyvä vihje: Minä puhun tässä saarnassa ainoastaan hyvistä ihmisistä. Siitäkin huolimatta tulen osoittamaan, keitä olivat ja yhä ovat nuo kauppiat, jotka ostivat ja myivät ja joita Herramme iski piiskalla ja heitti sitten ulos. Hän tekee sen yhä vielä niille, jotka ostavat ja myyvät tässä temppelissä: sinne hän ei jättäisi heistä ainoatakaan. Kaikki sellaiset ovat kauppiaita, jotka kuolemansyntejä vältellen ja

toivoen itse olevansa hyveellisiä suorittavat hyviä tekoja Jumalan kunniaksi, paastoavat, käyvät yöpalveluksissa, rukoilevat tai tekevät joitakin muita vastaavia hyviä töitä, mutta tekevät sellaisia siinä mielessä, että Herramme antaisi heille jotakin vastapalvelukseksi – tai että Jumala tekisi jotakin heidän toivomaansa. – Kaikki nämä ovat kauppiaita.

Tämän näkee selvästi, sillä hehän tahtovat antaa yhden asian vaihdossa toiseen ja siten käydä vaihtokauppaa Herran kanssa. Mutta tämän kaupan suhteen he erehtyvät, sillä vaikka he antaisivat kaiken omistamansa ja vallassaan olevan Jumalan vuoksi ja uuvuttaisivat itsensä pelkästään Jumalan takia, ei Hänen tarvitsisi antaa heille tai tehdä heidän hyväkseen yhtään mitään – ellei Hän tahtoisi tehdä sitä täysin vapaaehtoisesti ja vastikkeetta. Sillä kaikki, mitä nuo ihmiset ovat, on Jumalasta, ja kaikki, mitä on heillä, on myös Hänestä lähtöisin – eikä heistä itsestään. Siten ei Jumalalla ole mitään velvoitetta korvata heille heidän toimiaan tai lahjoja – ellei Hän vapaaehtoisesti armostaan sitä tahdo – eikä sen perusteella, mitä nuo ihmiset ovat tehneet tai antaneet; sillä he eivät anna omastaan eivätkä todellisuudessa itse ole toimijoita. Kuten Kristus sanoo: ”Ilman minua ette voi tehdä mitään.” (Joh. 15:5) Vain hyvin typerät ihmiset kävisivät tällaista kauppaa Herramme kanssa. He tietävät totuudesta vain hyvin vähän tai ei mitään. Juuri siitä syystä Jumala heitti heidät ulos temppelistä ja ajoi heidät pois. Valo ja pimeys eivät voi ilmetä samanaikaisesti. Jumala on totuus, Hän on valo Itsessään. Kun Jumala saapuu temppeliin ajaa Hän pois tietämättömyyden, joka on pimeyttä, ja paljastaa itsensä valossa ja totuudessa. Totuutta paljastettaessa täytyy kauppiaiden poistua, koska totuus ei tarvitse kaupankäyntiä. Jumala ei etsi omaa etuaan: Hän on täysin vapaa kaikissa toimissaan, jotka Hän suorittaa todellisesta rakkaudestaan. Niin tekee myös ihminen, joka on yhtä Jumalan kanssa: hänkin on täysin vapaa kaikissa tekemisissään, hänkin tekee ne rakkaudesta, kysymättä koskaan ’miksi’¹ – vaan pelkästään Jumalan kunniaksi, etsimättä niissä omaa etuaan, ja Jumala työskentelee hänessä.

Jatkan vielä tästäkin: niin kauan kun ihminen kaikissa toimissaan ylipäänsä haluaa jotakin sellaista, mitä Jumala voi tai tahtoo hänelle

antaa, kuuluu hän yhä näiden kauppiaiden pariin. Että voisit vapautua kaikista kaupankäynnin leimoista niin, että Jumala sallisi sinun astua tähän temppeeliin, täytyy sinun tehdä kaikki voitavasi kaikissa toimissasi ainoastaan Jumalan kunniaksi – ja pysyä itse niistä yhtä vapaana kuin se täydellinen tyhjiys, joka ei ole olemassa siellä tai täällä.² Sinun ei tulisi pyytää mitään vastiketta. Aina kun toimit tällä tavoin ovat työsi henkisiä ja jumalallisia, ja kauppiaat ovat samassa ajetut pois temppeleistä, jossa silloin on ainoastaan Jumala, koska ihminen silloin ajattelee ainoastaan Häntä. Juuri tällä tavoin puhdistetaan tämä temppeeli kauppiaista! Ihminen joka ei ajattele itseään tai mitään muutakaan, vaan ainoastaan Jumalaa ja Hänen kunniaansa, on toimissaan todella vapaa kaikista kaupankäynnin piirteistä. Hän ei etsi omaansa vähäisessäkin määrin, aivan samoin kuten Jumalakin on vapaa kaikissa toimissaan etsimättä omaa etuaan.

Olen myös maininnut, mitä Herramme sanoi niille, jotka myivät kyyhkysia: ”Viekää tämä pois! Viekää tämä täältä!” Hän ei ajanut näitä ihmisiä pois eikä nuhdellut heitä ankarasti, vaan sanoi melko lempeästi ’viekää tämä pois’, ikään kuin sanoen, ettei se ole väärin, mutta on kuitenkin esteenä puhtaan totuuden suhteen. Nämä kaikki ovat hyviä ihmisiä, jotka työskentelevät puhtaasti Jumalan takia eivätkä itsekkäästi, mutta he työskentelevät vielä sidostuneesti,³ ajan ja vuorovesimäisten ilmiöiden mukaan,⁴ sellaisten joita ovat kaikki ajalliset, aikaisemmat tai myöhemmät asiat. Tällaiset asiat estävät heitä pääsemästä osallisiksi korkeimmasta totuudesta ja olemasta täysin vapaita ja esteettömiä kuten Herramme Jeesus Kristus on, joka taukoamatta ja ajan ulottumattomissa hedelmöittyy aina uudeksi taivaallisesta Isästään ja joka aivan samassa nyt-hetkessä alinomaa syntyy täydellisenä takaisin ylistyksen ja kiittolisuuden saattelemana Isän majesteettisuuteen – yhtäläisessä kunniaassaan. Vastaanottavuus korkeimman totuuden suhteen ja siinä eläminen, edellyttävät sitä, että ihmisen täytyy olla vapaa ajallisuudesta – niin etteivät hänen aikaisemmat toimensa ja vastaanottamansa kuvat toimi hänen esteinänsä. Ihmisen on oltava tyhjä ja vapaa ja vastaanotettava jumalainen lahja ikuisessa nyt-tilassa sekä vietävä se esteettä takaisin

alkuperäiseen valoon ylistäen ja kiittäen Herrassamme Jeesus Kristuksessa. Tällöin olisivat 'kyyhkiset' poissa. Tässä kyyhkiset tarkoittavat minän toimintoihin sidostumisen aiheuttamaa estettä – huolimatta niiden toimintojen sinänsä myönteisestä laadusta ja siitä, ettei ihminen etsi niissä suoranaisesti omaa etuaan. Tästä syystä Herramme sanoi ystävällisesti: ”Viekää tämä täältä, viekää se pois!” ikään kuin sanoakseen 'se on kyllä hyvää, mutta vielä puolinaista ja esteeksi koituvaa'.

Kun temppele on tällä tavoin vapautettu esteistä, minä-sidonnaisuudesta ja tietämättömyydestä, silloin se kimaltelee kauneuttaan, loistaen kirkkaana ja puhtaana koko luomakunnalle ja läpäisee koko jumalallisen luomiston siten, että mitään muuta kuin luomatonta Jumalaa yksin ei voida verrata sen kirkkauteen. Todellisuudessa ei ole olemassa muuta tämän temppelein kaltaista kuin luomaton Jumala itse. Mikään enkelten alapuolinen ei ole tämän temppelein kaltaista. Korkeimmat enkelit ovat monin tavoin tämän jalon sielun temppelein kaltaisia mutta eivät kaikki puolin. Heidän osittainen yhdenmukaisuutensa on tietoisuudessa ja rakkaudessa. Mutta heidän suhteensa on olemassa ylittämätön raja, jonka sielu voi ylittää. Jos ajassa elävän ihmisen sielu olisi korkeimman enkelin kaltainen olisi tuolla ihmisellä kuitenkin mahdollisuudet kohota rajattoman paljon tuota enkeliä korkeammalle: uudistua alati uudeksi jokaisena hetkenä ja ilman moninaisuutta, mikä tarkoittaa riippumattomuutta välineellisyydestä* – nousemista enkeleitä ja luotua järjellisyttä koskevien muotojen** yläpuolelle. Jumala yksin on vapaa ja luomaton – ja siten Hän yksin on vapauden suhteen sielun kaltainen – tosin ei luomattomuudessaan – sillä sielu on luotu. Ja kun sielu sukeltaa sekoittumattomaan (puhtaaseen, alkuperäiseen) valoon, se vaipuu omaan tyhjyyteensä⁵ ja on tuossa tyhjyydessä niin kaukana luodusta jostakin, ettei sielu voi enää omin voimin palata takasiin siihen luotuun johonkin, jossa se aikaisemmin oli ollut. Jumala ylläpitää⁶ sielun tyhjyyden omassa luomattomuudessaan ja säilyttää sen omassa jossakin. Sielu on uskaltanut tulla tyhjäksi eikä siten voi itse palata itseensä, koska on etäännytynyt

* Weise

** Weise

niin kauaksi itsestään, ennen kuin Jumala on tullut sitä pelastamaan. Näin tämän täytyy olla, sillä – kuten sanoin – Jeesus meni temppeliin ja heitti ulos ostavat ja myyvät ja sanoi muille: ”Viekää tämä täältä!”

Olen nyt tullut seuraavaan tekstikohtaan: ”Jeesus meni sisään ja alkoi puhua: ’Viekää tämä täältä.’” Temppeleissä ei ollut muita kuin Jeesus, kun hän alkoi puhua. Tästä voitte olla varmoja, sillä jos joku toinen olisi puhunut temppeleissä (sielussa) kuin Jeesus, olisi Jeesus vaiennut ikään kuin hän olisi ollut vieraiden seurassa – sillä hän ei ole kotonaan sellaisessa sielussa, jossa joutuisi puhumaan oudoille vieraille. Mutta mikäli Jeesuksen tulee puhua sielussa, täytyy sen olla aivan yksin, ja tuon sielun täytyy itse olla hiljaa ja kuunnella, mitä hän sanoo. Ja hän astuu sisään ja alkaa puhua. Mitä Herra Jeesus sitten sanoo? Hän sanoo sen, mikä hän on.⁷ Mikä hän sitten on? Hän on Isän Sana⁸. Tässä samassa Sanassa, missä Isäkin lausuu itsensä, on läsnä kaikki jumalainen luonto ja kaikki, mitä Jumala on, juuri sellaisena kuin Hän tuntee sen – ja Hän tuntee sen sellaisena kuin se on. Ja koska Jumala on täydellinen tietoisuuden ja voiman suhteen, on Hän sitä myös puheessaan. Lausueessaan Sanansa Hän ilmaisee tuon Sanan ja kaikki toiseen persoonaan (Logokseen) kuuluvat asiat, joille Hän antaa saman luonnon kuin Hänellä itselläänkin on. Ja Hän lausuu tuossa Sanassa kaikki järjelliset henget, jotka ovat tuon Sanan kaltaisia siinä ’kuvassa’, joka on sisässä (Hänessä). Kuitenkaan ei jokainen itsessään oleva kuva ole kaikissa suhteissaan Sanan kaltainen silloin, kun se säteilee eteenpäin. Ne ovat pikemminkin vastaanottaneet voiman osallistua tuohon samankaltaisuuteen tuon saman Sanan⁹ armon kautta. Ja tämän Sanan – sellaisena kuin se itsessään on – ja kaiken, mitä se käsittää, on Isä lausunut.

Koska Isä on lausunut tämän, niin mitä sitten Jeesus sanoo sielussa? Kuten olen sanonutkin, Isä lausuu Sanan ja tässä Sanassa, eikä mitään muuta – mutta Jeesus puhuu sielussa. Hänen tapansa puhua on samaa kuin itsensä paljastaminen ja sen ilmentäminen, mitä Isä on hänessä lausunut – aina sen mukaan, miten henki kykenee sen vastaanottamaan. Hän paljastaa Isän valtuudet hengessä aivan yhtäläisin, mittamattomien voimin. Kun henki vastaanottaa tämän voiman Pojassa ja Pojan

välityksellä, se kasvaa mahtavaksi kaikessa, mihin se ryhtyy, niin että siitäkin tulee samanlainen ja yhtä suurenmoinen kaikissa hyveissään ja puhtauden täydellisyydessä, niin ettei ilo tai suru tai mikään Jumalan luoma ajallinen asia voi sellaista ihmistä tuhota vaan että hän pysyy mahtavana paikoillaan kuin jumalaisen voiman kera, jonka edessä kaikki asiat ovat vähäisiä ja mitättömiä.

Toiseksi Jeesus paljastaa itsensä sielussa äärettömänä viisautena, joka hän itsessään on. Tuossa viisaudessa Isä tuntee itsensä kaikkine isällisine valtuuksineen ja tuona samaisena Sanana, joka on viisaus itse, sekä kaikkena, mikä siihen kuuluu – sen kaiken ollessa yhtä ja samaa. Kun tämä viisaus yhdistyy sieluun, kaikki epäily, erehtyminen ja pimeys häipyvät kokonaan, ja sielu asetetaan kirikkaaseen, puhtaaseen valoon, joka on Jumala itse, niin kuin profeetta sanoo: ”Herra, Sinun valossasi opitaan valo tunnistamaan.” (Ps. 36:9) Silloin Jumala tiedostaa itsensä sielussa. Tämän viisauden kautta sielu tuntee itsensä ja kaikki asiat, ja tuo sama viisaus tuntee sielun itsensä kera; ja tuon samaisen viisauden kera sielu tuntee Isän voiman hedelmällisenä luomisvoimana** – ja ydinolemuksen yksinkertaisen ykseyden, missä ei ole minkäänlaisia rajoituksia.

Jeesus paljastaa itsensä myös rajattomana suloutena ja rikkautena, joka kumpuaa ja virtaa ylitsevuotavana Pyhän Hengen voimasta suunnattoman yltäkylläisenä rikkautena ja suloutena kaikissa vastaanotto-kykyisissä sydämissä. Kun Jeesus paljastaa itsensä tänä rikkautena ja suloutena ja siten yhdistyy sieluun, tuo sielu virtaa tuossa rikkaudessa ja suloudessa itseensä ja itsestään kaikkien asioiden tuolle puolen, armosta ja voiman vaikutuksesta, välittömästi ja välineettömästi¹⁰ takaisin alkuperäiseen lähteeseensä. Silloin tulee ulkoisesta ihmisestä kuuliainen sisäisen ihmisen suhteen aina kuolemaan saakka, ja se on alati rauhan tilassa palvelen ikuisesti jumalaa.

Ja että Jeesus voisi tulla meihin ja puhdistaa ja heittää ulos ruumiista ja sielusta kaikki esteet ja tehdä meidät yhdeksi, niin kuin hänkin

* RK-92, Sinun valostasi me saamme valon.

** Zeugungskraft

on yhtä Isän ja Pyhän Hengen kanssa – yhtä Jumalaa. Jumala meitä auttakaan, että me saattaisimme tulla ja pysyä ikuisesti yhtenä Hänen kanssaan.

Amen.

1. Noudattaa Pfeifferin tekstiä. Ks. latinalaisessa saarnassa (LW IV, viite 21): ”Deus et per consequens homo divinus non agit propter cur aut quare” (Jumala, ja vastaavasti myös jumalainen ihminen ei toimi kysymysten miksi ja minkä tähden pohjalta). Ks n:o 43, ja Ueda, s. 155.

2. Tämä on lauseesta Quintin omaksuma vaikeampi (ja siitä syystä luultavasti autenttisempi) muoto (*als daz nicht ledic ist, daz noch hie noch dâ enist*). Evans kääntää Pfeifferiin nojaten ’ikään kuin sinua ei olisikaan’. Ks. viite 5.

3. Eckhart käyttää sanaa *eigenschaft*, joka on Quintinkin mukaan (QT 470) vaikea käännettäväksi, ehkäpä vielä vaikeampi nykysaksaksi kuin englanniksi. Kirjaimellisesti se tarkoittaa jotakin omaansa; Eckhart ei ilmeisestikään käytä sitä nykysaksan merkityksessä laatu, luonteenomaisuus, vaan pikemminkin omistaminen. Ajatus sinänsä on luultavasti sellaisen omiminen, joka ei todellisuudessa ole hänen omaansa. Suom. käännös ’sidostuminen’ (myös ehdollistuminen voisi kuvata ko. tietoisuuden tilaa) kuvaa samaistumista häviäviin ilmiöihin ajassa ja tilassa. Ks. seur. viite.

4. Sananmukaisesti ’ajan ja lukumäärän’ (*mit zit und zal*). Walsh on käyttänyt Clarkin käännöstapaa, joka hyödyntää vastaavaa alkusointuista sanontaa.

5. Keskisen ylä-saksan sana *niht* (lausutaan kuten nykysaksan *nicht*) = ’ei mikään’, ja korostettuna *nihtes niht*. Myönteinen muoto *iht* = jotakin. Sielu sekä on että ei ole. Quint selittää että ’tyhjyys’ (ei mikään) ei tässä merkitse absoluuttista nolautumista, vaan sitä ettei ole sielu, ts. sielun todellisen olemassaolon kieltämistä.

6. *understât* = latinan *substat*: skolastiikan käsittein, ’antaa *substanssi* (olemus) jollekin’ (Q).

7. Clark kääntää: ’Hän sanoo, että Hän on’, viitaten Raamattuun (2. Moos. 3:14, ”Minä ole se joka olen.”). Tämä on kieliopillisesti mahdollista, mutta ei sisällöllisesti todennäköistä. Walsh noudattaa Evansin ja Quintin tulkintoja.

8. Tämä on tietenkin *Logos* (Joh. 1:1), ts. Poika Kolminaisuudessa.

9. *Logos* tai Sana on samaa olemusta Isän kanssa. Niin kauan kuin järjellisten olentojen ’kuvat’ (tai Platonin ’ideat’) ovat Jumalassa, ovat ne myös samaa

olemusta Sanan kanssa. Kun ne 'säteilevät eteenpäin' – luomistapahtumassa – ne erilaistuvat, mutta voivat armon kautta saavuttaa jälleen samankaltaisuutensa Sanan kanssa (Q).

10. *âne mitel* (nykysaksan *ohne Mittel*) = 'keinottomasti', ilman välitystä.

SAARNA 7 (Pf 7, Q 76, QT 35)

VIDETE QUALEM CHARITATEM DEDIT NOBIS PATER, UT
FILII DEI NOMINEMUR ET SIMUS

(1. Joh. 3:1)

Teidän tulisi tietää, että on todellisuudessa täysin sama asia tuntea Jumala ja olla Jumalan tuntema, nähdä Jumala ja tulla Jumalan näkemäksi. Jumalan tuntemisessa ja näkemisessä me tunnemme ja näemme Hänen saattavan meidät tuntemaan ja näkemään. Ja aivan samoin kuin sekini, että valon täyttämä ilma ei ole erillään valaistumisen tapahtumasta, koska se valaisee juuri siitä syystä, että se on valaisevaa – samoin mekin tunnemme siitä syystä, että meidät tunnetaan – ja että Hän saattaa meidät tuntemaan. Tämän takia Kristus sanoi: ”Näette minut jälleen.”* (Joh. 16:22). Se tarkoittaa sitä, että ’te voitte tuntea minut, koska saatan teidät näkeviksi’; ja sanoma jatkuu: ”Sydämenne iloitsee”, minun näkemisestääni ja tiedostamisestani, ”ja kukaan ei voi ryöstää teiltä iloanne.”** (Joh. 16:22)

Johannes sanoo: ”Katsokaa kuinka suuri on Isän meille osoittama rakkaus, kun meitä kutsutaan ja me olemme Jumalan lapsia.” (1. Joh. 3:1) Hän ei sano meitä ainoastaan ’kutsuttavan’, vaan että ’me olemme’. Siksi sanon, että aivan samoin kuin ihminen ei voi olla viisas ilman viisautta, ei hän voi olla poikakaan ilman Jumalan Pojan pojanomaista luontoakaan – olematta samaa olemusta kuin Jumalan Poikakin – aivan kuten viisaana oleminen ei käy ilman viisautta. Ja jos te siten olette Jumalan poikia, voitte te olla sitä ainoastaan siitä syystä, että tekin olette samaa olemusta kuin Jumalan Poika. Mutta tämä on ’meiltä nyt kätkeytynä’; ja jatkossa on kirjoitettu: ”Rakkaani, me olemme Jumalan lapsia.” Ja mitä me sitten tiedämme? – Johannes lisää tähän: ”ja meistä tulee hänen

* RK-92, nyk. 16:22, ”mutta minä näen teidät vielä uudelleen”.

** Nyk. muoto: ’ja silloin teidän sydämenne täyttää ilo, jota ei kukaan voi teiltä riistää.’

kaltaisiaan” (1. Joh. 3:2), mikä tarkoittaa: samaa kuin hän: samaa ole-
musta, kokemistapaa ja ymmärrystä – kaikkea samaa kuin hänkin, sil-
loin kun näemme hänet jumalallisessa olemuksessaan. Siten sanon, että
Jumala ei voisi tehdä minusta Jumalan lasta ellei minulla olisi Jumalan
Pojan olemusta, aivan samoin kuin Hän ei voisi tehdä minua viisaaksi,
jos minussa ei olisi viisasta olemusta. Miten me sitten olemme Jumalan
lapsia? Sitä me emme vielä tiedä: ’se ei ole vielä ilmentynyt’ meille; kaik-
ki mitä me tiedämme on siinä, että hän sanoo meidän tulevan Hänen
(Jumalan) kaltaiseksi. On olemassa tiettyjä tekijöitä, jotka kätkevät
tämän tietämyksen sieluihimme salaten sen meiltä.

Sielussa itsessään on jotakin – ymmärryksen kipinä – joka ei milloin-
kaan kuole, ja tuohon mielen huippuna olevaan kipinään sijoitamme
sielun ’kuvan’. Mutta sieluissamme on myös sellainen tietoisuus, joka
suuntautuu ulkoisia asioita kohti: aistiva ja järjenmukainen havainto-
kyky, joka toimii mielikuvien ja käsitteiden välityksellä hämärtääkseen
meiltä edellisen. Miten me sitten olemme Jumalan lapsia? Olemalla sa-
maa luontoa (olemusta) Hänen kanssaan. Mutta sellaisen Jumalan lap-
sena olemisen oivaltaminen edellyttää kykyä erottaa toisistaan ulkoinen
ja sisäinen ymmärrys. Sisäisen ymmärryksen järjellinen kyky perustuu
sielujemme luontoon. Se ei kuitenkaan vielä ole sielun ydinolemusta,
vaan pikemminkin pohjautuu siihen ja muodostaa ikään kuin sielun
elämän. Sanoessamme, että ymmärrys on sielun elämää, tarkoitamme
sen ymmärryksellistä elämää – ja juuri tuossa elämässä ihminen syntyy
Jumalan poikana ikuiseen elämään. Tällainen ymmärrys ylittää aika- ja
tilakäsitykset – eikä siten ole ’tässä ja nyt’. Tuossa elämässä kaikki asiat
ovat yhtä ja yhteisiä: kaikki ovat kaikessa ja kaikki yhdessä.

Annan teille esimerkin. Ruumiissa kaikki jäsenet muodostavat yh-
distettynä ykseyden, niin että silmä kuuluu yhteen jalan ja jalka silmän
kanssa. Jos jalka voisi puhua se sanoisi, että silmä puolustaa päässä sijai-
ten paremmin paikkaansa kuin jos se sijaitsisi jalassa – ja silmä sanoisi
aivan samoin jalasta. Ja tästä syystä uskon, että kaikki Mariassa oleva ar-
meliaisuus kuuluu vielä todempana enkeliin, ja sitäkin enemmän häneen
– joka on Mariassa! – kuin jos se olisi vain hänessä tai pyhimyksissä.

Sillä kaikki Mariassa oleva on enemmässä määrin myös pyhimyksessä: Marian armo kuuluu enemmän hänelle (pojalle), ja hän (poika) myös iloitsee siitä enemmän kuin jos se kuuluisi ainoastaan häneen itseensä.

Mutta tämä tulkinta on liian karkea ja lihallinen, koska se riippuu ruumiillisista kielikuvista. Siksi kuvaan teille asiaa toisella tapaa, joka on hienompi ja henkisempi. Kaikki taivaallisessa todellisuudessa sisältyy kaikkeen – ja kaikki on siten yhtä – ja myös meille kuuluvaa. Neitsyt Marian armo on myös minussa (mikäli minä itse olen siellä), ei tosin Mariasta kumpuavana ja virtaavana, vaan pikemminkin minussa olevana ja omanani, joka ei ole alkuperältään vierasta. Siten voidaan sanoa, että kaikki, mitä jollakin on siellä taivaallisessa todellisuudessa, on myös toisella – eikä se ole kotoisin toiselta tai ole toisessa vaan on hänessä itsessään, joten yhdessä oleva armo on täydellisesti myös toisessa ja hänen omaa armoaan. Juuri tällä tavoin henki on hengessä. Ja tästä syystä sanon, että en voi olla Jumalan poika ellen olisi samaa luontoa kuin tuo Jumalan Poika; ja tuo sama luonto tekee meidät hänen kaltaiseksi – ja siten näemme hänet sellaisena kuin hän on Jumalassa. ”Mutta vielä ei ole paljastettu sitä, mitä meistä tulee.” Ja tässä mielessä sanon, ettei ole mitään yhdennäköisyyttä tai eroavuutta, vaan pikemminkin täydellinen erottamattomuus siinä, että tulemme olemaan samaa ydinolemusta ja luontoa kuin hänkin on itsessään. Mutta se ei ole ’vielä paljastettu’: se paljastuu vasta silloin, ’kun näemme hänet sellaisena kuin hän on Jumalassa’.

Jumala saattaa meidät tuntemaan Hänet itsensä, ja Hänen olemuksensa on Hänen tuntemistaan, ja kun Hän saattaa minut tuntemaan, merkitsee se samaa kuin minun oma tuntemisenikin. Joten Hänen tuntemisensa on myös minun tuntemistani, aivan kuten opettajan suhteen on se, mitä hän opettaa, yhtä ja samaa sen kanssa, mitä oppilaalle opetetaan. Ja koska Hänen tietoisuutensa on myös minun tietoisuuttani – ja koska Hänen olemuksensa on myös Hänen tietoisuuttaan ja luontonsa Hänen ydinolemustaan – seuraa tästä myös se, että Hänen olemuksensa, ytimensä ja luontonsa kuuluvat myös minulle. Ja jos Hänen olemuksensa ja luontonsa kuuluvat minulle, olen minä myös Jumalan poika.

”Katsokaa, veljet, millaista rakkautta Jumala on antanut meille, että meitä voitaisiin kutsua Jumalan Pojiksi ja että voisimme olla Jumalan Poikia!”

Pankaa merkille se, millä tavoin me olemme Jumalan Poikia – olemalla samaa ydinolemusta kuin Hänen Poikansa. ”Miten voi ihminen olla Jumalan Poika – tai olla tietoinen siitä, koska Jumalahan ei ole kenenkään kaltainen?” Se on totta, sillä sanoohan Jesajakin: ”Keneen olet verrannut Häntä ja millaisen muodon annat Hänelle?”* (Jes. 40:18) Koska Jumalan luontoon ei kuulu oleminen kenenkään kaltainen, täytyy meidän tulla olemattomuuden tilaan (ei mihinkään), voidaksemme astua Hänen kanssaan samaan luontoon. Kun siten kykenen vakiinnuttamaan itseni tyhjyyteen ja samalla tyhjyyden itsessäni – irrottaen juureni ja heittäen pois kaiken minuun kuuluvan – silloin voin päästä Jumalan paljaaseen olemukseen, joka on puhdas henkinen olemus. Kaikki jonkin kaltaisuuteen vivahtavakin täytyy karkottaa pois, että minut voitaisiin istuttaa uudelleen Jumalaan ja että minusta siten tulisi yhtä Hänen kanssaan: yhtä olemusta, olennollisuutta, luontoa ja Jumalan Poikaa. Silloin kun tämä on tapahtunut, ei Jumalassa ole enää mitään paljastamatonta, minulle kuulumatonta salaisuutta. Silloin olen viisas ja mahtava ja kaikkea muutakin, mitä Hän on – yhtä ja samaa Hänen kanssaan. Silloin tulee Siionista todellinen näkijä ja todellinen Israel – joka on Jumalan-näkevä ihminen. Häneltä ei ole mikään jumalalliseen lähteeseen kuuluva salattua. Silloin ihminen suuntautuu Jumalaa kohti. Mutta että mikään minulle paljastamaton ei jäisi Jumalaan kätkeytyksi, minussa ei saa ilmetä minkään kaltaisuutta tai kuvallista, koska mikään kuva ei voi paljastaa meille jumaluuden lähdeä eikä sen ydinolemusta. Jos sinussa olisi vielä jonkin kaltaisuutta tai muotoperäistä, et voisi milloinkaan tulla yhdeksi Jumalan kanssa. Ollaksesi yhtä Jumalan kanssa sinussa ei saa olla mitään kuvitteellista tai kuvallista, jotta mikään sellainen sinussa ei olisi peitetynä, jota ei ole havaittu tai heitetty pois.¹

Pankaa merkille riittämättömyyden luonne. Se juontuu tyhjästä (ei mistään).² Siten kaikki tyhjästä juontuva täytyy poistaa sielusta, sillä niin

* RK-92, ”Mihin te vertaisitte Jumalaa, mikä voisi häntä kuvata?”

kauan kuin sinussa on sellaista riittämättömyyttä, et vielä ole Jumalan poika. Ihminen valittaa ja suree pelkästään riittämättömyytensä johdosta. Ja että hänestä voisi tulla Jumalan Poika, täytyy kaikki sellainen poistaa ja ajaa ulos sielusta, niin ettei enää ilmene surua ja valitusta. Ihminen ei ole kiveä ja puuta – kaikki sellainen on riittämättömyyttä ja tyhjyyttä. Me emme ole Hänen kaltaisiaan ennen kuin tällainen tyhjyys (ei mikään) on poistettu siten, että olemme kaikkena kaikessa – niin kuin Jumalakin on kaikkena kaikessa.

Ihmisellä on kaksinkertainen syntymä: yksi tähän maailmaan – ja toinen pois tästä maailmasta – ja tämä toinen on luonteeltaan henkinen ja johtaa Jumalaan. Haluatko tietää, onko lapsesi jo syntynyt ja onko se alaston – oletko todella tullut Jumalan lapseksi? Mikäli sydämessäsi suret jotakin – jopa syntejä – ei lapsesi vielä ole syntynyt. Jos sydämesi on murheellinen, et vielä ole äiti, mutta työskentelet sitä kohti ja aikasi on lähellä. Joten älä ole murheellinen siitä, että suret itseäsi tai ystävääsi – sillä vaikka se ei vielä olekaan syntynyt, on tuo syntymä kuitenkin lähellä. Lapsi on täysin syntynyt silloin, kun ihmisen sydän ei enää sure mitään. Silloin ihmisessä on ydinolemus, luonto ja viisaus sekä kaikki ilo ja kaikki muukin mikä Jumalassa on. Silloin on Jumalan Pojan todellinen olemus meidänkin olemustamme ja meissä, ja me osallistumme Jumalan todelliseen ydinolemukseen.

Kristus sanoo: ”Jokainen, joka tahtoo seurata minua, kieltäköön itsensä ja ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua.” (Matt. 16:24, Mark 8:34) Se merkitsee sitä, että kaikki suru on heitettävä pois, niin että sydämessä vallitsee pysyvä ilo. Juuri siten tuo lapsi syntyy. Ja silloin, mikäli lapsi on minussa syntynyt, ei isäni ja kaikkien ystäväni surmaaminen silmiäni edessä enää koskettaisi minun sydäntäni. Sillä jos sydämeni siitä liikuttuisi, ei tuo lapsi olisi minussa syntynyt, vaikka sen syntymä saattaisikin olla lähellä. Vakuutan, että Jumala ja enkelit iloitsevat niin paljon kaikista hyvän ihmisen toimista, että sen kaltaista iloa ei ole täällä olemassakaan. Ja sanon myös sen, että jos tämä lapsi syntyy sinussa, niin iloitset niin suuresti kaikista maailman hyvistä teoista, että tästä ilosta tulee pysyvää ja ikuisesti muuttumatonta. Tämän takia hän sanoi:

”Kukaan ei voi ottaa teiltä iloanne.” (Joh. 16:22) Jos minut siirretään täysin jumalaiseen ydinolemukseen, silloin Jumala ja kaikki Häneen kuuluva ovat myös minun. Tästä hän sanoo: ”Minä olen Herra sinun Jumalasi.” (1. Moos. 20:2) Juuri tuolloin minulla on todellinen ilo, jolloin tuska tai murhe eivät voi ottaa sitä minulta pois, koska silloin minut on asetettu jumalaiseen ydinolemukseen, jossa murheella ei ole mitään sijaa. Sillä me havaitsemme, ettei Jumalassa ole vihaa tai murhetta vaan ainoastaan rakkautta ja iloa. Kun olet saapunut tilaan, missä mikään ei ole sinulle murheellista tai vaikeata ja missä tuska ei ole sinulle tuskaista, vaan kaikki on täydellistä iloa, silloin on lapsesi täysin syntynyt.

Pyrkikää siten varmistumaan siitä, että lapsenne ei pelkästään ole syntymässä, vaan todella synnytetään – aivan kuten Jumalassa Poika aina syntyy ja synnytetään. Ja että tämä voisi olla osamme – Jumala meitä siinä auttakoon.

Amen.

1. Luultavasti tämä tarkoittaa sitä, että koko tiedostamatonkin sisältö täytyy puhdistaa.

2. Ks. Saarna 6, viite 5.

Jatkuu...

SAARNA 8 (Pf 8, Q 2, QT 2)

INTRAVIT JESUS IN QUODDAM CASTELLUM ET MULIER
QUAEDAM EXCEPIT ILLUM ETC.

(Luuk. 10:38)

Olen aluksi lainannut tämän sanonnan latinaksi. Se on evankeliumista ja tarkoittaa saksaksi seuraavaa: ”Herramme Jeesus Kristus meni linnoitettuun pikkukaupunkiin ja siellä hänet vastaanotti neitsyt¹, joka oli vaimo.”²

Pankaahan tarkoin merkille tämä sana. Jeesuksen vastaanottaneen henkilön täytyi välttämättä olla neitsyt. ’Neitsyt’ tarkoittaa samaa kuin kaikista vieraista kuvista paljas ihminen, joka on yhtä tyhjä niistä kuin mitä hän oli ennen olemassaoloaansakin.³

Nyt voidaan kysyä, miten jo syntynyt ja järjellisen ymmärryksen saavuttanut ihminen saattaa olla yhtä tyhjä kaikista kuvista kuin hän oli ennen olemassaoloaan; sillä hän tuntee paljon asioita, jotka kaikki ovat kuvia: miten hän voi niistä siten tyhjentyä?

Mikäli minulla olisi riittävästi ymmärrystä käsittää omassa mielessäni kaikki ihmisten luomat kuvat; kuin myös Itse Jumalassa olevat – ja jos voisin suhtautua niihin sidostumatta, riippumattomana siitä, mitä teen tai jätän tekemättä – kuin myös edeltävistä ja jälkeisistä ajallisista seikoista – ollen siten täysin vapaana tässä ja ’Nyt’, valmiina ottamaan vastaan Jumalan rakastavimman tahdon ja täyttämään sen ikuisesti: silloin olisin kyllä todella neitsyt, jossa ainoakaan kuva ei enää ole esteenä, täysin sellainen, kuin mitä olen ollut olemattomuuteni tilassa.

Ja kuitenkin ei neitseenä oleminen erota ihmistä kaikista toimistaan: kuitenkin hän pysyy neitseellisen vapaana aiheuttamatta minkäänlaisia esteitä korkeimman totuuden suhteen, aivan kuten Jeesuskin on tyhjä, vapaa ja neitseellinen itsessään.

Koska opettajien mukaan yhdistyminen syntyy vain samankaltaisen